

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

TERORISMUS A MĚKKÉ CÍLE

Autor práce: Leona Michalcová

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: prezenční

Vedoucí práce: doc. Ing. Dr. Štefan Danics, Ph.D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2022

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Leona Michalcová

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Prezenční

Místo studia: České Budějovice

Název bakalářské práce: Terorismus a měkké cíle

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Terrorism and soft targets

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, titul): doc. Ing. Štefan Danies, Ph.D.

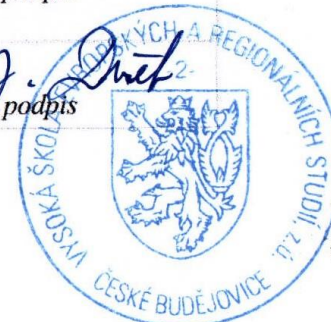
Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): duben 2021

Cíl bakalářské práce: Hlavním cílem BP je představit minimální definici terorismu, včetně sebevražedného terorismu. Vedlejším cílem práce je objasnění měkkých cílů, tj. místa s velkou koncentrací osob, která jsou veřejně přístupná a je problematické je chránit. Autorka analyzuje vybraná opatření, které mají zkvalitnit ochranu měkkých cílů v rámci Evropské unie a České republiky.

Student: <i>Leona Michalcová</i>	<i>20.4.2021</i> datum	<i>[Podpis]</i> podpis
Vedoucí práce: <i>doc. Ing. Štefan Danies, Ph.D.</i>	<i>20.4.2021</i> datum	<i>[Podpis]</i> podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	<i>22.5.2021</i> datum	<i>[Podpis]</i> podpis
Prorektorka pro studium a vnitřní záležitosti: RNDr. Růžena Ferebauerová	<i>21.5.21</i> datum	<i>[Podpis]</i> podpis
Pověřený rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	<i>24.5.2021</i> datum	<i>[Podpis]</i> podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce doc. Ing. Dr. Štefanu Danicsovi, Ph.D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce. Dále děkuji všem účastníkům řízeného dialogu za to, že byli nápomocni při realizaci praktické části bakalářské práce a přispěli tak k naplnění vytčených cílů.

ABSTRAKT

MICHALCOVÁ, L. *Terorismus a měkké cíle: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2022. 65 s. Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Dr. Štefan Danics, Ph.D.

Klíčová slova: hrozba, měkký cíl, terorismus, terorista, teroristický útok

Bakalářská práce objasňuje problematiku terorismu a přibližuje minimální definici terorismu. Cílem BP je analýza měkkých cílů, které jsou dnes teroristy upřednostňovány pro jejich dostupnost, zranitelnost, atraktivitu, ale i symboliku. Práce nejprve přibližuje historii a typologii terorismu, poté analyzuje složitost ochrany měkkých cílů v rámci ČR a EU na základě státních dokumentů, ale i odborné literatury. V praktické části práce mapuje úroveň povědomí české občanské společnosti o problematice měkkých cílů, které dnes upřednostňují teroristé.

ABSTRACT

MICHALCOVÁ L. *Terrorism and Soft Targets: Bachelor Thesis*.
České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2022. 65 s.
Supervisor: doc. Ing. Dr. Štefan Danics, Ph.D.

Key words: threat, soft target, terrorism, terrorist, terroristic attack

The Bachelor Thesis explains the issue of terrorism and clarifies minimum definition of terrorism. The goal of this Bachelor Thesis is to analyse soft targets which are now preferred by terrorists because of their availability, vulnerability, attractiveness but also symbolism. The work first introduces the history and typology of terrorism but then analyses the complexity of protecting soft targets within Czech Republic and the EU, based on state documents as well as expert literature. The practical part of this Bachelor Thesis maps the level of awareness of the Czech civil society on the issue of soft targets which are now preferred by terrorists.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Terorismus	11
2.1 Vymezení základních pojmů problematiky terorismu	11
2.2 Minimální definice terorismu.....	11
2.3 Nástin historie terorismu	13
2.3.1 Raný terorismus	13
2.3.2 Terorismus v 19. a na počátku 20. století.....	14
2.3.3 Terorismus 60. a 70. let 20. století.....	15
2.3.4 Současný terorismus, jeho formy a metody	16
2.3.4.1 Klasický terorismus	16
2.3.4.2 Kybernetický terorismus.....	18
2.3.4.3 Sebevražedný terorismus	18
2.3.4.4 Nové hrozby terorismu	19
2.3.4.5 Brutalita teroristických útoků	19
2.4 Typologie terorismu	19
2.5 Strategie a taktika terorismu.....	20
2.6 Druhy zbraní používaných teroristy	22
2.6.1 Biologické	22
2.6.2 Chemické.....	22
2.6.3 Jaderné.....	23
2.6.4 Nesmrtící	23
2.6.5 Radiační.....	23
3 Měkké cíle	24
3.1 Druhy měkkých cílů.....	26

3.2	Zdroje hrozeb pro měkké cíle	27
4	Ochrana měkkých cílů v rámci ČR a EU.....	29
4.1	Prvky ochrany měkkých cílů.....	29
4.1.1	Deset principálních doporučení pro zodolnění měkkých cílů.....	30
4.2	Útoky na měkké cíle.....	33
4.2.1	Teroristické útoky v ČR.....	33
4.2.2	Teroristické útoky ve světě	35
5	Výzkum povědomí veřejnosti o problematice měkkých cílů.....	37
5.1	Cíl výzkumu	37
5.2	Výzkumné otázky.....	37
5.3	Metodika	37
5.3.1	Metodika sběru dat.....	37
5.3.2	Technika sběru dat	38
5.3.3	Výzkumný soubor	38
5.3.4	Realizace výzkumu	38
5.3.5	Analýza dat.....	38
5.3.6	Etika výzkumu	38
5.3.7	Výsledky	39
5.4	Záznamy rozhovorů s dotazovanými osobami.....	40
5.5	Vyhodnocení řízených rozhovorů	55
5.6	Diskuse.....	57
	Závěr.....	59
	Seznam použitých zdrojů	61
	Přílohy	65

Úvod

Téma bakalářské se zabývá problematikou ochrany obyvatelstva před terorismem. Důvodem volby je fakt, že terorismus je považován za nejsložitější a přitom nejzajímavější fenomén z oblasti integrovaného záchranného systému. Téma terorismus a měkké cíle byly vybrány také proto, aby poznatky získané zpracováním tématu byly přínosem pro osoby, které ve svém budoucím povolání hodlají směřovat k práci ve složkách integrovaného záchranného systému. Je velmi důležité důkladné poznání celé problematiky terorismu a uvědomění si všech souvislostí. Rádi bychom tuto problematiku dostli do většího povědomí široké veřejnosti, neboť hrozby teroristických útoků jsou v současné době aktuální a mohou se prolínat lidskými životy každý den.

V bakalářské práci se zabýváme historií a vývojem terorismu a měkkých cílů, dále typologií, ochranou obyvatelstva a teroristickými útoky. Bakalářská práce bude zakončena praktickou částí, ve které bude využita metoda dotazování. Prostřednictvím výzkumné techniky řízených rozhovorů bychom chtěli objasnit, jaké má společnost povědomí o problematice měkkých cílů.

Hlavním cílem bakalářské práce je představit minimální definici terorismu, včetně sebevražedného terorismu. Vedlejším cílem práce je objasnit měkké cíle, tj. místa s velkou koncentrací osob, která jsou veřejně přístupná a jejichž ochrana je problematická. Jsou to zejména restaurace, bary, hotely, koncertní sály, nákupní centra, stadióny, metro, vlaky, dopravní uzly apod. Jsou analyzována vybraná opatření, která mají zkvalitnit ochranu měkkých cílů v rámci Evropské unie a České republiky.

Pro teroristy mají měkké cíle velkou atraktivnost, neboť jsou snadno dostupné, zranitelné a přitahují mediální pozornost. Evropská unie a Česká republika věnují měkkým cílům náležitou pozornost z hlediska zvýšení jejich ochrany. Ministerstvo vnitra ČR vydalo několik dokumentů týkajících se této problematiky, zejména se jedná o metodiku Základy ochrany měkkých cílů, která nabízí i konkrétní opatření.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem bakalářské práce je představit minimální definici terorismu, včetně sebevražedného terorismu. Vedlejším cílem práce je pak objasnit měkké cíle, tj. místa s velkou koncentrací osob, která jsou veřejně přístupná a je problematické je chránit. Jsou analyzována vybraná opatření, která mají zkvalitnit ochranu měkkých cílů v rámci Evropské unie a České republiky.

Práce bude zaměřena na teroristické měkké cíle, to jsou místa velké koncentrace osob, (např. restaurace, bary, hotely, koncertní sály, nákupní centra, stadióny, metro, vlaky, dopravní uzly apod.), které jsou veřejně dostupné a jejichž ochrana je problematická. Pro teroristy mají měkké cíle velkou atraktivnost, neboť jsou snadno dostupné, zranitelné a přitahují mediální pozornost. Evropská unie a Česká republika věnují měkkým cílům náležitou pozornost z hlediska zvýšení jejich ochrany. MV ČR vydalo několik dokumentů týkajících se této problematiky, zejména se jedná o metodiku Základy ochrany měkkých cílů, která nabízí i konkrétní opatření.

2 Terorismus

„Zabij jednoho a postrašíš deset tisíc.“¹

2.1 Vymezení základních pojmů problematiky terorismu

Jedná se o velmi obtížný termín, který lze jen stěží definovat. V posledních letech vnímáme velmi rychlý a dynamický vývoj terorismu, a z tohoto důvodu je téměř nemožné konkrétně vymežit pojem terorismus, i přesto že v odborné literatuře jsme schopni nalézt celou řadu různorodých definic, např. Alex P. Schmid dokázal shromáždit 109 různých definic terorismu a sám navrhuje stručnou definici terorismu, která zní: „Terorismus je ekvivalentem válečných zločinů v období míru“. Dále výše zmíněný autor hovoří o dvou tezích: „Problém odlišení teroristického aktu od kriminálního činu komplikuje stanovisko pozorovatele. Čím jednodušší je definice terorismu, tím účinnější lze přijmout legislativu na jeho potírání“.²

Terorismus v rámci patologického slovníku, který byl vydán v roce 2001, můžeme chápat jako termín, jenž je používán v právu k označení trestné činnosti, která spočívá v tom, že pachatel nebo pachatelé někoho úmyslně usmrtí nebo se o usmrcení pokusí nebo se zmocní rukojmí a pod hrozbou usmrcení nebo způsobení újmy na zdraví nebo jiné újmy, která má jediný cíl, a to vynutit si splnění podmínek, které poškozují ustanovení zřízení republiky. Tyto teroristické prostředky se nejčastěji používají k zastrašování politických odpůrců a k tomu, aby bylo ovlivněno veřejné mínění. Za cíl terorismu tak považujeme to, že se vyvine extrémní psychický nátlak, a to na jednotlivce nebo na celé skupiny obyvatelstva.³

2.2 Minimální definice terorismu

Autoři věnující se definicím terorismu analyzují příčiny vzniku terorismu, zjišťují, jaké mají teroristé motivace k páchání teroristických útoků. Zabývají se hledáním odpovědí na otázky, jak můžeme terorismu předcházet a jak čelit jeho

¹KOLEKTIV AUTORŮ. *Encyklopedie Světový terorismus od starověku až po útok na USA*. 1. vyd. Praha: Svojtka & Co., 2001. 10 s. ISBN 80-7237-340-4.

²MIKA, J. O. *Současný terorismus*. Praha: Existencialia a nakladatelství TRITON, 2003. 92 s. ISBN 80-7254-409-8.

³MIKA, J. O. *Současný terorismus*. Praha: Existencialia a nakladatelství TRITON, 2003. 92 s. ISBN 80-7254-409-8.

následkům. V neposlední řadě autoři navrhují opatření, která reagují na dopady vůči společnosti.

Ganor navrhuje definovat terorismus jako „úmyslné užití nebo hrozbu užití násilí proti civilistům nebo civilním cílům (targets) za účelem dosáhnout politických záměrů (aims).“

Ganor systematizuje tři prvky:

- a) násilný aktivismus,
- b) s politickým záměrem,
- c) a zacílený na civilní cíle – osoby nebo objekty.⁴

Laquer na druhé straně považuje za nejlepší vymezení terorismu definici Ministerstva obrany Spojených států (U.S. Department of Defense - DoD) z roku 1990: „nezákonné použití nebo vyhrožování užitím síly či násilí proti jedincům nebo majetku za účelem přinutit a zastrašit vlády nebo společnosti, často se záměrem dosáhnout politických, náboženských nebo ideologických cílů (účelů - objectives).“ Laquer s odvoláním na definici DoD rozšiřuje Ganorovu systematizaci na:

- a) nezákonný násilný aktivismus,
- b) s politickým, náboženským⁵ či ideologickým záměrem,
- c) zacílený na civilní cíle – osoby nebo objekty.⁶

Hofmann definuje terorismus jako „promyšlené vytvoření a využití strachu z násilí nebo hrozby násilím ve snaze dosáhnout politickou změnu.“⁷ Hoffman se dotýká původní latinské významové vrstvy (terreō, ēre – děsit, strašit), která dala terorismu jméno. Vykládá násilný aktivismus jako dobře uvážené, promyšlené (deliberate) jednání produkující a fruktifikující strach. Rovněž nelze přehlédnout, že charakteristiku politického záměru chápe v dynamické perspektivě politické změny.

⁴GANOR, Boaz. Defining Terrorism: Is One Man's Terrorist Another Man's Freedom Fighter? ICT, IDC Herzliya, Izrael. Bez vřočení, in: <<http://www.instituteforcounterterrorism.org>>.

⁵JUERGENSMEYER, M. *Teror v mysli boží. Globální vzestup náboženského násilí*. Brno: CDK, 2007. 24 s. ISBN 978-80-7325-109-3.

⁶LAQUER, W. *The New Terrorism, Fanaticism and the Arms of Mass Destruction*. New York: Oxford University Press, 1999, 5 s.

⁷HOFFMAN, B. *Inside Terrorism*. New York: Columbia University Press, 1998, s. 13 – 44., cit. podle Cragin, Kim a Chalk, Peter: *Terrorism and development: using social and economic development to inhibit a resurgence of terrorism*, RAND, 2003. s. 1 – 4.

Kushner formuluje shodu většiny definic velmi lapidárně. Podle něj většina definic terorismu závisí na třech faktorech:

- na metodě (násilí),
- na cíli (civilista nebo vláda),
- na úmyslu (purpose), tj. vštípit strach a vynutit politickou nebo sociální změnu.⁸

2.3 Nástin historie terorismu

Terorismus je zde už od počátku lidstva. Dříve nebyl tak známý a objevoval se pouze v menších formách, a to proto, že byly informační zdroje k šíření terorismu omezeny. V dnešní době je tomu jinak. Terorismus je nyní velmi rozšířený po celém světě a jeho poselství nesou média a sociální sítě. Pokud se nějaký teroristický útok stane, do povědomí všech obyvatel se dostane velmi rychle a snadněji než dříve. Na jednu stranu je dobře, že se o každém nebezpečí či útoku ví, ale na druhou stranu je to přesně to, co teroristé vyhledávají. Jde jim o to, aby vyvolali paniku a strach, což jim pomáhá k dosažení jejich cílů či ultimativním požadavkům. Tato kapitola připomene vývoj terorismu na základě časových etap, tj. počáteční etapa (raný terorismus), terorismus v průběhu 19. a na přelomu 20. století a terorismus v 60. a 70. letech 20. století. Současný terorismus bude analyzován v poslední kapitole.

2.3.1 Raný terorismus

Raný terorismus je známý zejména tím, že byl veden náboženskými motivy a tím, že lidé neměli moc vyspělé zbraně. Prvním, kdo se zapsal do dějin terorismu, byla židovská nábožensko-politická skupina zélotů-sikariů. Tato skupina působila jen pár desítek let. Zéloti-sikariové vraždili svými dýkami Římany, kteří začali okupovat část Blízkého východu. Tyto vraždy se prováděly za přítomnosti veřejnosti a velmi krutě. Tyto metody se velice podobají dnešnímu terorismu, kdy současní teroristé jsou silně ovlivňováni náboženským fanatismem. Další, kdo se zapsal do dějin terorismu, byli Thugové (indická hinduistická sekta), kteří započali své aktivity v 7. století a byli aktivní do poloviny 19. století. Ti si jako své oběti vybírali především cizince a cestovatele. Thugové oběti škrtili a následně těla obětí dávali na oltář hinduistické bohyni rozkladu a zkázy, která byla nazývána Kálí. Thugové své působení ukončili

⁸KUSHNER, H. W. *Encyclopedia of terrorism*, Thousand Oaks: Sage Publications, Inc., USA, 2003. 359 s.

v 90. letech 19. století. Dodnes jsou motivem pro psaní knih a natáčení filmů. Jako další významnou teroristickou skupinou byli asasíni, kteří patřili k islamistické větvi šíitského islámu. Moderním názvem se přezdívali jašišjin nebo hašašin. Tento název je spojen s konzumací drog před samotným výkonem. Používali stejné zbraně jako Thugové, a to dýky. Asasíni byli zaměřeni na světské a náboženské cíle a nakonec byli donuceni ukončit své působení stejně jako Thugové. Je proto možné dnešní terorismus přikládat právě k Thugům a asasínům, protože obě tyto skupiny vyznávaly jen jednu víru stejně jako dnešní teroristé. Poslední významnou událostí v tomto období byla Velká francouzská revoluce za jakobínské diktatury, která velmi ovlivnila vývoj terorismu.⁹

2.3.2 Terorismus v 19. a na počátku 20. století

Po Velké francouzské revoluci termín terorismus nebyl spojen s žádným režimem či činností. V poslední třetině 19. století se objevily tzv. sekulární skupiny, které vykonávaly teroristické útoky, které navazovaly na Velkou francouzskou revoluci.¹⁰

V roce 1890 nastala vlna anarchismu, a to zejména ve Francii, Španělsku, Itálii a Spojených státech, kde se teroristickým útokům dostalo velké pozornosti. Teroristické útoky zde vykonávali zejména jednotlivci, kteří pracovali samostatně a nebyli součástí žádné teroristické skupiny.¹¹

Průmyslovou revolucí, která se konala v 18. a 19. století, nastalo nové rozdělení světa a lidstva. V tomto období začaly vznikat teroristické skupiny, které podnikaly atentáty na vrcholné představitele státu. Toto období s sebou nese spousty teroristických útoků, ale jeden z nejdůležitějších je ten v Sarajevu, který byl spáchán na arcivévodu Františka Ferdinanda v první polovině 20. století. Tento útok, respektive to, co způsobil, vedlo až k rozpoutání 1. světové války.¹²

⁹SOULEIMANOV, E., ed. *Terorismus: pokus o porozumění*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2010. 92 s. ISBN 978-80-7419-038-4.

¹⁰SOULEIMANOV, E., ed. *Terorismus: pokus o porozumění*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2010. 92 s. ISBN 978-80-7419-038-4.

¹¹BRZYBOHATÝ, M. *Terorismus*. Praha: Police History, 1999. 141 s. ISBN 80-902670-1-7.

¹²BRZYBOHATÝ, M. *Terorismus*. Praha: Police History, 1999. 141 s. ISBN 80-902670-1-7.

2.3.3 Terorismus 60. a 70. let 20. století

V tomto období se mimo „tradiční“ metody teroristických útoků, jako jsou vraždy, braní rukojmí, bombové útoky a vydírání, přidaly i únosy letadel. Pro teroristické útoky se začaly používat zbraně hromadného ničení. Dále si teroristé hledali místa, kde se seskupovalo více lidí pohromadě, aby mohli způsobit větší újmy a škody. Teroristé patřili k různým mezinárodním organizacím a byli schopni obětovat i svůj život, aby uctili svého boha, ve kterého věřili.¹³

Rudé brigády

Jsou považovány za jednu z nejvýraznějších skupin protistátního terorismu, která vychází z ultralevicových pozic. Aktivita teroristické skupiny Rudé brigády započala na podzim roku 1970. Rudé brigády zbrojily proti průmyslovým podnikům a to pomocí „Molotovových koktejlů“, kterými podpalovaly automobily. Aktivita Rudých brigád se stupňovala, a tak docházelo k rozsáhlejšími akcím a častým únosům a k plánovaným politickým vraždám. Jejich typickým znakem bylo mrzačení obětí střelbou do nohy. Za vrcholnou politickou vraždu považujeme únos a brutální popravu bývalého premiéra Itálie Alda Mora, jednalo se o bývalého premiéra a předsedu politické strany Křesťanské demokracie. Roku 1977 došlo k rozpadu původní struktury Rudých brigád, a to z důvodu rostoucího náporu protiteroristických akcí.¹⁴

Frakce Rudé armády (RAF)

Tato organizace byla založena v roce 1968 mladými intelektuály, kteří pocházeli ze středních a vysokých společenských kruhů. Mezi zakladatele patří Andreas Baader, Gudrun Ensslinová a Ulrike Meinhofová. Baader byl silnou osobností, přestože byl bez vzdělání a pocházel z dělnické rodiny. Tuto skupinu motivovaly zejména politické události z roku 1968. Jejich útoky byly směřovány proti bankám, aby získali finanční prostředky na vybavení, základny či zbraně, které použili pro další útoky. V roce 1972 byla RAF plně aktivní a uskutečňovala politické atentáty proti americkým vojenským cílům a sídlům předních informačních médií a policii.

Taktikou této skupiny bylo posílení politické podpory v boji proti Severoatlantické alianci. V roce 1972 tato skupina vyvolala napětí nejen ve Spolkové

¹³MAKARIUSOVÁ, R. *Terorismus, globální terorismus a éra al-Káidy*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2013. 185 s. ISBN 978-80-86855-95-0.

¹⁴SOULEIMANOV, E., ed. *Terorismus: pokus o porozumění*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2010. 92 s. ISBN 978-80-7419-038-4.

republiky Německo, ale i v dalších evropských zemích a téhož roku došlo k první velké porážce. V roce 1975 obsadili německé velvyslanectví ve Stockholmu, kde došlo ke ztrátám rukojmí, teroristů i příslušníků policie. V roce 1977 se uskutečnil únos a poté vražda předsedy Asociace průmyslníků v Kolíně. RAF procházela mnohými reorganizacemi a provedla celou řadu krvavých útoků zejména na Severoatlantickou alianci a americkou armádu dislokovanou v Německu. V roce 1993 se RAF rozpadla.¹⁵

2.3.4 Současný terorismus, jeho formy a metody

Současný terorismus patří do dnešní doby, do doby plné nebezpečí, které je všude kolem nás. Ustoupilo nebezpečí jaderného a globálního terorismu, ale naopak vzrostly nové společenské hrozby, a to např. migrace přistěhovalců nebo vznikly i nové metody teroristických útoků. Vznikly také nové formy rizik, kdy se do popředí dostává informační komunikační síť. Teroristé si vybírají zcela obyčejné lidi, členy integrovaného záchranného systému či politiky a prezidenty.¹⁶

Aby mohli současní teroristé páchat zlo, jezdí i za své hranice. Jejich cíl je zabít co nejvíce bezbranných lidí či cizinců, způsobit velké škody na majetku a zajistit ekonomické ztráty. Teroristé pracují v organizovaných skupinách, přičemž jsou často motivováni vírou svého náboženství.¹⁷

Terorismus se v dnešní době stal velkým fenoménem. Stejně jako u každého jiného oboru činnosti lze vymezit jeho formy a metody. Jak už bylo výše zmíněno, většina teroristů bojuje za své náboženství, které intenzivně vyznává. V dnešní době přicházejí nové a vylepšené techniky pro provedení útoků.¹⁸

2.3.4.1 Klasický terorismus

Do klasického terorismu lze zařadit mnoho nebezpečných zbraní. Budou zde uvedeny příklady některých prostředků k zabíjení. Do klasického terorismu řadíme ohrožení výbušnými látkami, podezřelé předměty, podezřelé poštovní zásilky, nástražné výbušné systémy neboli bomby a poslední je výbuch v objektu nebo jeho okolí. Tyto metody byly používány i dříve, ale v současné době jsou velmi rozšířené.

¹⁵BRZYBOHATÝ, M. *Terorismus*. Praha: Police History, 1999. 197 s. ISBN 80-902-6704-1.

¹⁶MIKA, J. O. *Současný terorismus*. Praha: Existencialia a nakladatelství TRITON, 2003. 92 s. ISBN 80-7254-409-8.

¹⁷MAKARIUSOVÁ, R. *Terorismus, globální terorismus a éra al-Káidy*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2013, 185 s. ISBN 978-80-86855-95-0.

¹⁸MIKA, J. O. *Současný terorismus*. Praha: Existencialia a nakladatelství TRITON, 2003. 92 s. ISBN 80-7254-409-8.

Ohrožení výbušnými látkami

Ohrožení vyplývající z užití výbušných látek se liší svou formou a každá forma může mít jinou úroveň ohrožení.

Podle (Mika, 2003) lze určit čtyři základní stupně ohrožení:

- hrozba použití výbušných látek,
- nález podezřelého předmětu,
- nález nástražného předmětu,
- výbuch v objektu nebo jeho okolí.

V České republice jsou bomby velmi oblíbeným způsobem ohrožení. I když se ve většině případů jedná jen o plané popluchy, tak se v České republice objeví kolem tisíce ohlášení za rok. Většinou se jedná o anonymní telefonické upozornění, že se někde vyskytl výbušný předmět, a je velmi důležité každé takové upozornění důkladně a zodpovědně prošetřit. V případě, že by se jednalo o hrozbu výbuchem, veškerá opatření, zda se opravdu na uvedeném místě výbušný systém nachází, provádí policie.¹⁹

Podezřelé předměty

Podezřelým předmětem jsou takové objekty, u kterých není známé umístění, účel, vnější forma, původ, majitel či jiné okolnosti. Takové objekty jsou podezřelé i proto, že by také mohly být nástražným či nástražným výbušným systémem. Pokud je takový předmět nalezen, může se jednat o ohrožení života nebo zdraví osob. Veškerá opatření pak provádějí policejní specialisté neboli pyrotechnici, se kterými spolupracují další složky integrovaného záchranného systému.

Podezřelé poštovní zásilky

V případě podezřelých poštovních zásilek se za podezřelé předměty považují např. dopisy či balíky nebo jiné podobné předměty. Tyto zásilky mohou obsahovat kontaktní nebo časové výbušniny nebo jiné nebezpečné látky.

Nástražné výbušné systémy

Za nástražné výbušné systémy neboli bomby se označuje soustava, která je tvořena výbušnou nebo zápalnou látkou nebo pyrotechnickými prostředky. Tento

¹⁹MIKA, J. O. *Současný terorismus*. Praha: Existencialia a nakladatelství TRITON, 2003. 92 s. ISBN 80-7254-409-8.

system dokáže vyvolat výbušný účinek nebo ohnisko požáru. Tento systém bývá často ukryt v obalu. Může mít různou složitost, tvar i velikost.

Výbuch v objektu nebo jeho okolí

Pokud dojde k výbuchu, je zapotřebí si uvědomit, že po samotném výbuchu může dojít ještě k jiné následné explozi (vybuchne zbytek výbušné látky, další bomba). Samotná bomba může obsahovat i některé nebezpečné látky. Tyto situace následně řeší složky IZS.²⁰

2.3.4.2 Kybernetický terorismus

Kybernetický terorismus lze označit jako využívání počítačových přístrojů, které jsou směřovány proti lidem nebo jejich majetku. Jeho cílem je způsobit lidem strach a vydírat je. Tyto útoky způsobují škody zejména vládním organizacím, ale i prosté veřejnosti. Zaměřují se na poškození politických, sociálních a ekonomických cílů nepřátel. Počítačové útoky jsou páchany ze všech míst na světě a dokážou způsobit opravdu velké škody. Jako příklad kybernetického terorismu lze uvést krádeže soukromých dat např. v nemocnicích, elektrárnách, vodárnách apod.²¹

2.3.4.3 Sebevražedný terorismus

Sebevražedný terorismus nese nejhorší podobu terorismu. Jde o nejobávanější a nejagresivnější formu terorismu, kde je hlavním cílem získat si pozornost co možná největšího počtu lidí. Ve většině případů se jedná o náhodné oběti, čili tyto oběti nejsou předem vybrány. Sebevražedný terorismus se zaměřuje na náhodné a nevinné civilisty. Je zde úmyslem zabít co nejvíce lidí a vyvolat co největší odezvu ve společnosti.²²²³ Teroristé si vybírají zejména veřejná místa, jako jsou například obchodní domy a zábavní centra, ale také využívají ke svým činům veřejnou dopravu. Jako zbraň použijí např. bombu, která je uložena v automobilu. Tito teroristé jsou zaujati svým náboženstvím, takže je prakticky nic jiného nezajímá. Fanatismus je v jejich víře dohnal až k sebevražedným útokům.²⁴

²⁰MIKA, J. O. *Současný terorismus*. Praha: Existencialia a nakladatelství TRITON, 2003. 92 s. ISBN 80-7254-409-8.

²¹*Terorismus a my: základy sebeobrany*. Praha: Computer Press, 2001. 216 s. ISBN 80-7226-584-9.

²²EICHLER, J. *Terorismus a války v době globalizace*. Praha: Karolinum, 2010, 2., dopl. vyd. 398 s. ISBN 978-80-246-1790-9.

²³BORRADORI, G. *Filosofie v době teroru: rozhovory s Jürgenem Habermasem a Jacquesem Derridou*. Praha: Karolinum, 2005. 290 s. ISBN 80-246-0907-X.

²⁴McNab, Ch. *Jak přežít cokoli a kdekoli: příručka pro přežití za každých podmínek a v jakémkoli prostředí*. Praha: Grada, 2010. 320 s. ISBN 978-80-247-3116-2

2.3.4.4 Nové hrozby terorismu

Teroristé se začali zabývat možnostmi, jak získat znalosti a jak poté začít vyrábět zbraně hromadného ničení, nebo jejich ničivé součásti. Tyto nové hrozby jsou nejvíce patrné u biologických, chemických a toxinových zbraní. Takové zbraně jsou oproti jaderným zbraním levnější a její výrobu neprovázejí žádné technické ani technologické potíže a navíc je lze mnohem lépe utajit.

Chemický, radiologický, biologický a jaderný terorismus patří do velmi významné oblasti. Na rozdíl od klasického terorismu, kde lze oběti počítat na desítky či stovky, jsou výše zmíněné formy terorismu mnohem nebezpečnější a přinesly by mnohonásobně větší počty, tisíce až statisíce, obětí.²⁵

2.3.4.5 Brutalita teroristických útoků

V současnosti se v terorismu projevují nové rysy, jsou jimi zejména plošnost a brutalita teroristických útoků. Účelem těchto útoků je zabít pokud možno co nejvíce lidí, způsobit rozsáhlé škody na majetcích a hospodářské ztráty. Hlavním cílem je vyvolat paniku, hrůzu a strach v celé společnosti, způsobit poškozeným psychickou újmu a zviklat víru lidí ve schopnost státu. Všechny z výše uvedených faktů o teroristických útocích se vztahují i na akt terorismu z 11. září 2001. Jednalo se o historicky známý teroristický útok v USA na budovu zvanou One World Trade Center, známou jako „Dvojčata“. Tomuto aktu teroristické brutality se budeme blíže věnovat v následující kapitole.²⁶

2.4 Typologie terorismu

Nalézt smysluplnou typologii je stejně těžké jako nalézt definici pro samotný termín terorismus. Členění terorismu má proto hned několik kritérií:

- ideová motivace,
- způsob provedení aktu,
- místo provedení aktu,
- geografická oblast působení apod.

²⁵MIKA, J. O. *Současný terorismus*. Praha: Existencialia a nakladatelství TRITON, 2003. 92 s. ISBN 80-7254-409-8.

²⁶MIKA, J. O. *Současný terorismus*. Praha: Existencialia a nakladatelství TRITON, 2003. 92 s. ISBN 80-7254-409-8.

Z hlediska hrozeb je zapotřebí vymezit motivaci teroristů, podle ní můžeme sestavit typologii terorismu následovně:

- 1) Ultralevicový terorismus,
- 2) Ultrapravicový terorismus,
- 3) Etnický a teritoriální terorismus,
- 4) Náboženský terorismus,
- 5) Ekologický terorismus,
- 6) Kriminální terorismus,
- 7) Psychopatologický terorismus,
- 8) „single-issue“ terorismus,
- 9) Další varianty terorismu (včetně demokratického terorismu).²⁷

Euskadi Ta Askatasuna (ETA)

Jedná se o ozbrojenou baskickou nacionalistickou a separatistickou organizaci, která se snažila za pomoci teroristických útoků a násilí vytvořit na hranici Španělska a Francie nezávislý socialistický stát. Tato organizace působila v letech 1959 až 2018 a svými útoky si vyžádala asi 820 až 850 obětí. ETA usilovala o to, aby:

- získala práva pro vytvoření nezávislého Baskického státu,
- byla udělena amnestie všem členům organizace,
- obyvatelé Baskicka jako jediní mohli rozhodovat o kraji,
- výsledky demokratického procesu v Baskicku byly respektovány,
- nastal absolutní mír po splnění veškerých podmínek.²⁸

2.5 Strategie a taktika terorismu

Terorismus je specifická strategie, ve které jde o prosazování zájmu. V užším smyslu se vyvinulo několik koncepcí strategie. Základní ideou terorismu je určitým jednáním zastrašit větší počet lidí a tím dosáhnout svých cílů. Z hlediska strategie dochází k rozdílům mezi represivním (státním) a subverzivním (protistátním) terorismem. Každý z výše uvedených terorismů má jiný ideový směr, jelikož ideová motivace a cíle konkrétního druhu terorismu často determinují i strategii a taktiku.²⁹

²⁷MAREŠ, M. *Terorismus v ČR*. Brno: Centrum strategických studií, 2005, 480 s. ISBN 80-903333-8-9.

²⁸Euskadi Ta Askatasuna. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Euskadi_Ta_Askatasuna>.

²⁹MAREŠ, M. *Terorismus v ČR*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. 480 s. ISBN 80-903333-8-9.

Represivní terorismus

Za cíle represivního terorismu lze považovat šíření strachu prostřednictvím teroristických činů. Mezi aktéry represivního terorismu můžeme zařadit státní orgány a instituce, jako jsou např. policie, armáda nebo zmanipulovaná justice. V tomto případě za cílové publikum považujeme příslušníky, kteří jsou ovládáni držiteli represivní moci. Represivní terorismus vůči některým nestátním skupinám může být proveden i aktivitou k potlačení odlišného jednání občanů, zaměstnanců mimo jejich pracovní dobu. Odlišné jednání neboli deviace můžeme chápat jako přesvědčení a způsoby jednání občanů, které se liší od běžných norem společnosti. Deviantní jednání obsahuje tři formy, a to kriminální deviaci, kulturní deviaci a politickou deviaci.³⁰

Subverzivní terorismus

Moderní subverzivní terorismus vznikl v polovině 19. století a jeho strategií byla tzv. filozofie bomby. Již zmíněná filozofie bomby sama předpokládala, že teroristické útoky samy o sobě povedou ke zhroucení státu. S filozofií bomby souvisela i propaganda činem, jejíž hlavní myšlenkou bylo, že se podaří získat nové stoupence a vytvořit masové hnutí.

Výše zmíněné způsoby ničení, a to zastrašení držitelů moci nebo jejich oslabení či zničení, tvoří základ většiny strategického myšlení subverzivních teroristů.

Některé strategie slouží teroristům pouze pro získání pozornosti bez dalšího přesvědčování a správnosti svých cílů. Jiné strategie naopak slouží k zastrašení a v neposlední řadě některé strategie usilují o vyprovokování vlády. Nicméně není možné vyloučení strategie, ve které se v přímé souvislosti objevují všechny výše zmíněné prvky. Oproti těmto strategiím vznikly také strategie bez jednotného vedení, pod kterými si můžeme představit masové neřízené revoluce či povstání a následné dosažení cílů teroristů. Aby teroristé dosáhli svých cílů, musí svou strategii přizpůsobit potencionálním stoupencům.³¹

Taktika

Strategické úsilí teroristů je přesně vymežováno teroristickou taktikou. Teroristé poté taktiku a přesné metody přizpůsobují svým operačním možnostem a záměrům. Jednotlivými operacemi a činy vzniká teroristická kampaň, jejíž součástí mohou být

³⁰MAREŠ, M. *Terorismus v ČR*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. 480 s. ISBN 80-903333-8-9.

³¹MAREŠ, M. *Terorismus v ČR*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. 480 s. ISBN 80-903333-8-9.

operace, které jsou zaměřené přímo na dosažení strategického cíle nebo i subsidiární zájmy, které ulehčují působení teroristů.³²

Represivní taktikou terorismu jsou zranění, věznění, politické vraždy, mučení, nasazování na nucené práce, ztráty majetku a zaměstnání apod. Podstatou represivního terorismu je to, aby se o těchto aktech dozvědělo širší publikum, které bude zastrašeno.

Velké množství taktik je i u subverzivního terorismu, obecně se dají shrnout takto:

- brání rukojmí,
- symbolická poškozování věcí a sabotáže,
- atentáty a útoky, které ohrožují život a zdraví lidí,
- únosy.³³

Pro úspěch teroristických akcí si subverzivní teroristé vytvářejí skupiny, které jim pomáhají získávat informace, zejména ve státní správě a v médiích, budují sítě sympatizantů, navazují spolupráci i s jinými teroristy nebo se státy, které terorismus podporují, a provádí tak kriminální činy, aby zabezpečili finance.³⁴

2.6 Druhy zbraní používaných teroristy

2.6.1 Biologické

Tyto zbraně se řadí mezi zbraně hromadného ničení. Obsahují živé mikroorganismy (bakterie, viry) či jejich toxické produkty. Cílem těchto zbraní nemusí být přímo fyzická likvidace protivníka, ale lze je využít např. k znehodnocení pohonných hmot, ke zničení potravin či zásob pitné vody apod.

2.6.2 Chemické

Stejně jako biologické zbraně řadíme i chemické zbraně do zbraní hromadného ničení. Účinnost chemických zbraní je ovlivněna jak na straně útočníka, tak i na straně obránce, avšak účinnost chemických zbraní je ovlivněna vnějšími podmínkami, jako jsou meteorologické a terénní vlivy. Chemické zbraně se dělí podle druhu chemické munice, podle druhu technického prostředku dopravy na cíl a podle druhu otravné látky. Účinné látky můžeme dělit na vyřazující (dusivé - chlór, zpuchýřující - yperit, nervově

³²MAREŠ, M. *Terorismus v ČR*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. 480 s. ISBN 80-903333-8-9.

³³MAREŠ, M. *Terorismus v ČR*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. 480 s. ISBN 80-903333-8-9.

³⁴MAREŠ, M. *Terorismus v ČR*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. 480 s. ISBN 80-903333-8-9.

paralytické - tabun), zneschopňující (psychoaktivní látky, které narušují myšlení a chování a vyvolávají halucinace apod.) a dráždivé (dráždí sliznice).

2.6.3 Jaderné

Opět řadíme mezi zbraně hromadného ničení. Jsou založeny na využití jaderného štěpení nebo termionukleární reakce. Skládají se z jaderné nálože, jejího nosiče a řídicího systému. Jako příklad lze uvést letecké a hlubinné pumy, torpéda, miny apod. Základem těchto zbraní je jaderná výbušnina, ve které za určitých podmínek proběhne řetězová jaderná reakce.

2.6.4 Nesmrtící

Tyto zbraně mají oslabený účinek a slouží k paralyzování živé síly či ničení vybavení a zásob, např. zničení zásob potravin nebo úrody.

2.6.5 Radiační

Zbraně, které jsou upraveny tak, aby při výbuchu vznikla silná radiace neutronů a záření gama. Tyto zbraně mají za úkol ničit živou sílu bez poškození objektů a jejich zařízení.³⁵

³⁵BRZYBOHATÝ, M. *Terorismus II*. Praha: Police History, 1999. 197 s. ISBN 80-902670-4-1.

3 Měkké cíle

Jak můžeme chápat termín měkké cíle? Jsou všude kolem nás, avšak termín „měkký cíl“ lze pozorovat několika pohledy. Bezpečnostní inženýři tento termín vnímají jako životy a zdraví lidí, které se mají chránit. Termín „měkké cíle“ je určen pouze v souvislosti s násilnými nebo teroristickými útoky proti prostorám a objektům, které se nedají dostatečně chránit. Naopak civilní inženýři tento termín vnímají jako budovy, stavby, které je zapotřebí posílit a chránit. Neuvažují jen nad útoky, které měkké cíle mají ohrozit, ale i nad nehodami, ke kterým by mohlo dojít, např. k únikům nebezpečných látek či požárům.³⁶³⁷

V České republice se termín „měkký cíl“ definuje dle Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017-2020, definice zní: „objekty, prostory nebo akce charakterizované častou přítomností většího počtu osob a současně absencí či nízkou úrovní zabezpečení proti násilným útokům.“³⁸

Zdeněk Kalvach (2016) charakterizoval měkký cíl jako „životně důležité objekty, kde může být značný počet lidí bez zvláštní ochrany.“³⁹

Z všeobecného hlediska lze říct, že termínem „měkké cíle“ označujeme místa a objekty, kde se shromažďuje velké množství lidí, a kde je velmi obtížné hlídat jejich pohyb a ochraňovat je, a proto jsou snadným cílem pro způsobení velmi těžké újmy či smrti. Proto teroristé často volí tyto cíle pro teroristické útoky.⁴⁰⁴¹

³⁶HOFREITER, L., REITŠPÍS, J. *Safety Methods And Standards of Classified Realities Physical Security*. 2003. Komunikacie 5(3): s. 84 – 86. 2003. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/soubor/koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-2017-2020-pdf.aspx>>.

³⁷KUBÍKOVÁ, Z., SMETANA, M. *Měkké cíle a problémy jejich ochrany* [online]. Žilina: Fakulta bezpečnostního inženýrstva, Žilinská univerzita v Žiline, Praha: České vysoké učení v Praze. 2021. Dostupné z: <https://pozar.fsv.cvut.cz/soubory/Download/190430_mekke_cile_kubikova_smetana.pdf>.

³⁸CHOVANEC, M. *Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017–2020*. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. 2017. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/soubor/koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-2017-2020-pdf.aspx>>.

³⁹KALVACH, Z., et al. *Základy ochrany měkkých cílů – metodika* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. 2016. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/soubor/metodika-zaklady-ochrany-mekkych-cilu-pdf.aspx>>.

⁴⁰HOFREITER, L., REITŠPÍS, J. *Safety Methods And Standards of Classified Realities Physical Security*. Komunikacie 5(3):84-86. 2003. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/soubor/koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-2017-2020-pdf.aspx>>.

⁴¹KUBÍKOVÁ, Z., SMETANA, M. *Měkké cíle a problémy jejich ochrany* [online]. Žilina: Fakulta bezpečnostního inženýrstva, Žilinská univerzita v Žiline, Praha: České vysoké učení v Praze. 2021. Dostupné z: <https://pozar.fsv.cvut.cz/soubory/Download/190430_mekke_cile_kubikova_smetana.pdf>.

Do objektů, které označujeme jako měkké cíle, lze zařadit např. nákupní centra, tržiště, obchodní komplexy, kina, divadla, zábavní centra, koncertní sály, poutě, bary, kluby, diskotéky, školská zařízení, koleje, menzy, knihovny, restaurace, hotely, církevní památky a místa určená k uctívání, veřejná shromáždění, průvody, demonstrace, náměstí, parky, turistické památky a zajímavosti, muzea, galerie, sportovní haly, stadiony, nemocnice, polikliniky a jiná zdravotnická zařízení, dopravní uzly, autobusová nádraží, vlaková nádraží, letištní terminály, kulturní, sportovní, náboženské a další akce, veřejné instituce, komunitní centra apod.⁴²

Oproti měkkým cílům existují i tzv. „hard targets“ jakožto tvrdé cíle, které jsou na rozdíl od měkkých cílů dobře chráněné a zabezpečené objekty či prostory. Jedná se o vojenské objekty, státní objekty, komerční objekty, objekty bezpečnostních sborů a další.⁴³

Dále lze termín „tvrdý cíl“ vztahovat na objekt, který má přesně stanovené bezpečnostní opatření, a v těchto prostorách útočník nemá tak velkou šanci na úspěšný teroristický útok, ať už z toho důvodu, že je do objektu mnohem těžší přístup, ale také proto, že by při útoku hrozil útočníkovi protiútok ze strany ozbrojených osob, které tento objekt chrání.⁴⁴

Z hlediska zabezpečení této problematiky je toto rozlišení dvou druhů, již výše zmíněných cílů, velmi důležité a významné. Velmi podstatný je útočníkův pohled na daný cíl a následná hrozba možného protiútoky, jelikož slouží a napomáhá k celkovému zabezpečení subjektů, které by za normálních okolností mohly být opomenuty.⁴⁵

Dostupnost měkkého cíle a bezpečnost prostředí je ovlivňována několika kritérii:

- přítomnost Policie ČR (PČR) nebo obecní policie,
- přítomnost bezpečnostního personálu,

⁴² CHOVANEC, M. *Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017–2020*. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. 2017. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/clanek/vlada-schvalila-koncepci-ochrany-mekkych-cilu-pro-roky-2017-2020.aspx>>.

⁴³ ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Audit národní bezpečnosti* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR. 2016. Dostupné z WWW: <<https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/Audit-narodni-bezpecnosti-20161201.pdf>>.

⁴⁴ FAGEL, M., HESTERMAN, J. *Soft Targets And Crisis Management: What Emergency Planners and Security Professional Need to Know*. Boca Raton: CRC Press, Taylor & Francis Group. 2017. ISBN 978-1498756327

⁴⁵ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Koncepce ochrany měkkých cílů* [online]. Praha: MV ČR. 2017. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/soubor/koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-2017-2020-pdf.aspx>>.

- symboličnost cíle,
- množství a koncentrace osob,
- přítomnost médií,
- otevřenost pro veřejnost.⁴⁶

3.1 Druhy měkkých cílů

Z obecného hlediska lze dělit měkké cíle na trvalé a dočasné.

Trvalá místa se dále dělí na:

- venkovní prostory – např. stadiony, letní kina, tržnice, otevřené bazény,
- vnitřní prostory – např. restaurace, nemocnice, divadla, školy.⁴⁷

Dále dočasné měkké cíle (venkovní akce, shromáždění, které jsou uspořádávány na veřejných místech či soukromých pozemcích) dělíme na:

- dočasně placené akce – festivaly, koncerty,
- dočasné akce s volným vstupem – demonstrace, pochody, trhy, maratony.⁴⁸

Riziko u měkkých cílů spočívá v závislosti na počtu osob v určitou chvíli na určitém místě. Velký význam má i to, jaké je roční období a denní doba. Toto pak vystihuje termín „peak time“, kdy je v daný čas největší množství lidí na daném místě (např. dopravní uzly).

Co se týče rizika a nebezpečí, měkké cíle dělíme následovně:

- ohrožení osamoceným aktivním útočníkem (nehledě na motivaci útočníka – aktivní střelec),
- ohrožení teroristickou skupinou (ISIS, IRA, Al-Kaida),
- ohrožení jinou specifickou skupinou (organizovaný zločin).⁴⁹

⁴⁶KALVACH, Z., et al. *Základy ochrany měkkých cílů – metodika* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. 2016. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/soubor/metodika-zaklady-ochrany-mekkych-cilu-pdf.aspx>>.

⁴⁷CROWDED PLACES. *The Planning System and Counter-Terrorism* [online]. Crown Copyright, 2010. ISBN: 978-1-84987-392-5. Dostupné z WWW: <https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/375208/Crowded_Places-Planning_System-Jan_2012.pdf>.

⁴⁸PROTECTING CROWDED PLACES. *Design and Technical Issues* [online]. Crown Copyright, 2012. ISBN: 978-1-84987-393-2. Dostupné z WWW: <https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/97992/design-tech-issues.pdf>.

3.2 Zdroje hrozeb pro měkké cíle

Ochrana měkkých cílů spočívá zejména v ochraně osob před násilnými útoky, kde se chrání životy a zdraví, ale týká se i ochrany např. majetku, informací či cti. Jak už bylo v této kapitole zmíněno, měkké cíle jsou velmi snadným cílem. Abychom si to mohli lépe představit, vezměme si například školu. Při útoku lze chránit osoby, jejich život a zdraví, ale můžeme chránit i majetek školy nebo informace, se kterými škola pracuje (osobní informace zaměstnanců, studentů). Dále můžeme chránit dobré jméno či pověst školy.⁵⁰

V České republice můžeme zdroje hrozeb měkkých cílů dělit na:

- násilníky zapojené do klasické kriminální činnosti,
- psychicky nemocné osoby,
- mstící se zaměstnance nebo klienty,
- skupiny organizovaného zločinu,
- extremisty a osoby útočící z nenávisti,
- teroristy.⁵¹

Útoky psychicky narušených osob a útoky z pomsty nemůžeme nikdy úplně vyloučit. Abychom dostatečně ochránili měkké cíle, je zapotřebí zaměřit se na oblast ochrany osob, zejména před teroristickými útoky a závažnou kriminální činností. Každý měkký cíl musíme jednotlivě rozebrat, a to jak ve vnitřní, tak i ve vnější souvislosti. Na základě toho zjistíme, zda se jedná o snadný cíl teroristického útoku jakéhokoli způsobu.⁵²

Hrozby, které byly uvedeny výše, je zapotřebí prozkoumat a pokud možno zkusit se dostat k co největšímu počtu konkrétních jednotlivců nebo určitých skupin, které by mohly na konkrétní měkký cíl spáchat teroristický útok. Lze využít otevřené zdroje, které pomáhají získávat informace bezpečnostního rázu o nebezpečných

⁴⁹ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA. *Koncepce ochrany měkkých cílů* [online]. Praha: MV ČR. 2017. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/soubor/koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-2017-2020-pdf.aspx>>.

⁵⁰KALVACH, Z., VANGELI, B. *Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle* [online]. Praha: Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám. 2018. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/cthh/soubor/vyhodnoceni-ohrozenosti-mekkeho-cile.aspx>>.

⁵¹KALVACH, Z., VANGELI, B. *Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle* [online]. Praha: Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám. 2018. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/cthh/soubor/vyhodnoceni-ohrozenosti-mekkeho-cile.aspx>>.

⁵²KALVACH, Z., VANGELI, B. *Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle* [online]. Praha: Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám. 2018. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/cthh/soubor/vyhodnoceni-ohrozenosti-mekkeho-cile.aspx>>.

skupinách nebo osobách. Bylo by vhodné, aby osoby, které zodpovídají za rozvoj bezpečnosti, upřesňovaly zdroje hrozeb na základně zkušeností a znalostí, které mají za předpokladu, že daný měkký cíl nemá prostředky a možnosti k tomu, aby tuto činnost mohl vykonávat dlouhodobě a systematicky.⁵³

Kromě možných pachatelů, kteří by mohli spáchat teroristický útok, je důležité uvést i možné způsoby provedení případného útoku. Jedná se o:

- a) napadení chladnou zbraní (bodné, sečné, tupé apod.),
- b) napadení střelnou zbraní (krátkou, dlouhou),
- c) žhářský útok,
- d) braní rukojmí a barikádová situace,
- e) napadení měkkého cíle davem (násilná shromáždění),
- f) výbušnina v poštovní zásilce,
- g) jedovatá látka v poštovní zásilce,
- h) nastražení imitace výbušniny,
- i) falešné oznámení umístění výbušniny (popř. jiných nebezpečných látek).⁵⁴

⁵³KALVACH, Z., VANGELI, B. *Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle* [online]. Praha: Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám. 2018. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/cthh/soubor/vyhodnoceni-ohrozenosti-mekkeho-cile.aspx>>.

⁵⁴KALVACH, Z., VANGELI, B. *Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle* [online]. Praha: Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám. 2018. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/cthh/soubor/vyhodnoceni-ohrozenosti-mekkeho-cile.aspx>>.

4 Ochrana měkkých cílů v rámci ČR a EU

Co se týče ochrany měkkých cílů, lze ji dělit na tyto časové fáze:

- I) **před útokem** - zahrnuje snížení pravděpodobnosti útoku a preventivní opatření před ním (odstrašení útočníka),
- II) **během útoku** – bezpečnostní pracovníci a bezpečnostní systémy musí okamžitě reagovat,
- III) **po útoku** – postupuje se podle předností, které jsou stanoveny v koordinačním plánu a obnovuje se chod organizace.⁵⁵

Kalvach (2016) doporučuje metodu OORZ, což znamená Odstrašit – Odhalit – Reagovat – Zmírnit dopad.⁵⁶

4.1 Prvky ochrany měkkých cílů

Aby se zabezpečily měkké cíle, lze využít spoustu prostředků. Mezi základní prvky ochrany měkkých cílů patří:

- fyzická bezpečnost,
- elektronické prvky,
- mechanické prvky.

Maximální efektivita těchto prvků spočívá v tom, že se tyto jednotlivé prvky kombinují.

Fyzická bezpečnost

Tento prvek se dělí na bezpečnostní pracovníky a ostatní personál. Bezpečnostní pracovníci obsluhují bezpečnostní technologie a okamžitě reagují na hrozbu. Ostatní personál se na bezpečnosti podílí, avšak i správně vycvičený ostatní personál je v případě bezpečnostního incidentu schopen reagovat.

⁵⁵ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Audit národní bezpečnosti* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR. 2016. Dostupné z WWW: <<https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/Audit-narodni-bezpecnosti-20161201.pdf>>.

⁵⁶KALVACH, Z., et al. *Základy ochrany měkkých cílů – metodika* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. 2016. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/soubor/metodika-zaklady-ochrany-mekkych-cilu-pdf.aspx>>.

Elektronické prvky

Tyto prvky zahrnují kamerové systémy, tísňové systémy a poplachové zabezpečovací systémy, detektory kovů a výbušnin, poplachová a dohledová přijímací centra, čtečky dokladů, rentgeny, přístupové a docházkové systémy.

Mechanické prvky

K těmto prvkům zařazujeme bezpečnostní dveře, okna, turnikety, ploty, sloupky, betonové bloky, které zabraňují nájezdu vozidel do osob nebo nájezdu vozidel s výbušninami.⁵⁷

4.1.1 Deset principálních doporučení pro zodolnění měkkých cílů

1) Poznávání bezpečnostních specifik

V první řadě musíme vědět, co vlastně chceme chránit, jaké osoby a činnosti, které jsou v naší blízkosti, a jestli jsou ohrožené. V jaké době jsme ohroženi (den, měsíc, rok). Koho můžeme využít pro bezpečnostní úkoly.

2) Řešení bezpečnosti - postup

Účelnost je náš cíl, proto je nutné si ujasnit, jaké problémy jsme nuceni řešit. Poté volíme opatření, která budeme uplatňovat. Naším cílem je postupně vyřadit hrozby. Dále je zapotřebí určit každému bezpečnostnímu opatření jeho účel.

3) Zapojení místního personálu

Máme možnost zapojit místní pracovníky do prevence, do včasné identifikace, která ohrožuje danou situaci ke zmírnění dopadů bezpečnostních incidentů. Pokud bychom neměli bezpečnostní pracovníky, musíme si ujasnit, kde a co potřebujeme zajistit a jaké úkoly je nutné rozdělit mezi dobrovolníky, pořadatele či místní pracovníky.

⁵⁷KALVACH, Z., et al. *Základy ochrany měkkých cílů – metodika* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. 2016. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/soubor/metodika-zaklady-ochrany-mekkych-cilu-pdf.aspx>>.

4) *Zaměření se na prevenci a zmírnění dopadu*

Naším úkolem není eliminovat útočníka (toho eliminuje policie), ale udělat všechno pro to, abychom předešli útoku, abychom ho včas rozpoznali a zmírnili jeho následný dopad na naši společnost.

5) *Standardizace postupu*

Je nutné si připravit plán, jak bezpečně postupovat za závažné situace, např. kontrolou dokladů, ověřováním návštěv apod. Dále je zapotřebí myslet na případnou evakuaci osob, a to jak ven, tak i dovnitř. Pokud by se jednalo např. o střelbu před objektem, je mnohem bezpečnější zůstat uvnitř objektu, zamknout jej a čekat do příjezdu policie.

6) *Příprava vlastního řídicího plánu pro management*

Každá situace je stresová, proto vyžaduje mnoho rozhodnutí, nad kterými můžeme uvažovat dopředu. Oblasti musíme rozdělit mezi ostatní osoby a řídit jejich postup.

7) *Zvýšení povědomí svých pracovníků a přítomných osob*

Je dobré připomínat osobám, co by se mohlo stát, a probírat či dokonce nacvičovat postup reakce.

8) *Spolupráce s místním oddělením Policie ČR a obecní policie*

Spolupracovat bychom měli i s dalšími složkami integrovaného záchranného systému (hasiči, zdravotníci), informovat je o mimořádných událostech a konzultovat s nimi případné postupy ve stavu nebezpečí.

9) *Provádění kontroly vstupu a osob, zaměření se na detekci násilného úmyslu, nejen nalezení zbraně*

Samotné rentgeny ani bezpečnostní brány nedokážou odhalit zbraně, proto je důležité mít dobře připravenou a testovanou obsluhu. Využíváme metodu např. detekce podezřelého chování nebo bezpečnostní pohovor.

10) Ochrana prostoru a okolí měkkého cíle

Co se týče ochrany měkkých cílů je důležité chránit i celé lokality a nejen samotné objekty či organizace, např. měkké cíle, které jsou blízko sebe nebo jsou jedním celkem.⁵⁸

Bezpečnost Evropské Unie proti terorismu

Europol zajišťuje organizaci, koordinaci a provádí vyšetřování a operativní akce, které jsou vedeny společně s příslušnými orgány členských států nebo v rámci spolupráce vyšetřovacích týmů v boji proti terorismu.⁵⁹

Evropská rada odsuzuje všechny formy útoků, ať už se útoky týkají nenáboženského vyznání, svobody projevu, přesvědčení včetně rasismu či xenofobie. Evropská rada klade důraz na to, že je velmi důležité, aby se bojovalo proti nenávisti, násilí a netoleranci, proto přijala prohlášení o začleňování problematiky boje proti antisemitismu do všech oblastí politiky.

Terorismus a násilný extremismus vycházejí z určitých ideologií, kterým je důležité věnovat pozornost, a to i v online prostoru. Evropská rada vyzývá k:

- intenzivnějšímu boji proti online nezákonnému obsahu,
- rychlejšímu přijetí návrhu o boji proti šíření teroristického online obsahu,
- k zajišťování náboženského vzdělání a odborné přípravy v rámci základních práv a hodnot,
- podpoře iniciativy, která je zaměřena na pochopení způsobů, pomocí kterých se šíří ideologie extremismu,
- státy, které jsou členy Evropské Unie, aby plně využívaly evropské databáze
- a informační systémy v plném rozsahu,
- kladení důrazu na zajištění kontroly, zda jsou v náležitých databázích uvedeny všechny osoby překračující vnější hranice Unie, a to v souladu s příslušnými právními předpisy Evropské Unie.⁶⁰

⁵⁸KALVACH, Z., et al. *Základy ochrany měkkých cílů – metodika* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. 2016. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/soubor/metodika-zaklady-ochrany-mekkych-cilu-pdf.aspx>

⁵⁹PIKNA, B. *Evropský prostor svobody, bezpečnosti a práva: Prizmatem Lisabonské smlouvy*. Praha: Linde, 2010, 346 s. ISBN 978-80-7201-114-6.

4.2 Útoky na měkké cíle

Útoky na měkké cíle jsou v současné době po celém světě, ale i v České republice. Níže budou uvedeny útoky např. v Bakově nad Jizerou, v Praze na Staroměstském náměstí, pád letadla JAT367, střelba ve Fakultní nemocnici v Ostravě, útok na železnici ve Středočeském kraji, střelba v Uherském Brodě, útok na střední škole ve Žďáře na Sázavou, útok na redakci časopisu Charlie Hebdo, masakr v koncertní hale Bataclana, naposledy nejznámější útok v dějinách – útok na One World Trade Center v USA, známý jako útok na „Dvojčata“.

4.2.1 Teroristické útoky v ČR

V novodobé historii České republiky není známo, že by byl spáchaný nějaký vážnější teroristický útok.

K největšímu teroristickému útoku došlo ještě před vznikem České republiky. V roce 1990 v Praze na Staroměstském náměstí u pomníku Mistra Jana Husa byla umístěna nálož, která vybuchla a zranila osmnáct lidí. Pachatel útoku dodnes nebyl dopaden. V roce 1962 se stala na stejném místě podobná událost a tehdy byli na Staroměstském náměstí zranění dva lidé.⁶¹

Další tragickou událostí, která se stala 26. ledna 1972, byl pád letadla JAT367. V letadle na lince ze Stockholmu vybuchla bomba, která byla uložena v zavazadlovém prostoru. Tato událost se s Českou republikou pojí proto, že se letoun zřítil na území bývalého ČSSR poblíž města Srbská Kamenice.⁶²

Útoky na měkké cíle se znaky terorismu v České republice

Střelba ve Fakultní nemocnici v Ostravě

Tato událost se odehrála 10. prosince 2019. Do čekárny traumatologické ambulance Fakultní nemocnice v Ostravě vešel muž, který bez váhání začal střílet. Útočník zasáhl celkem devět osob a pouze dvě tento útok přežily. Po samotném útoku se muži podařilo místo činu opustit ještě předtím, než dorazila policie. Tímto činem

⁶⁰EUCO 22/20. *Zasedání Evropské rady* [online]. In: Brusel 11. prosince 2020, s. 13 [cit. 2022-02-05]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/media/47344/1011-12-20-euco-conclusions-cs.pdf>

⁶¹MAREŠ, M. *Terorismus v ČR*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. ISBN 80-903-3338-9.

⁶²MAREŠ, M. *Terorismus v ČR*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. ISBN 80-903-3338-9.

chtěl zabít co nejvíce lidí v okolí. Útočník měl dlouhodobé psychické problémy a následně spáchal sebevraždu.⁶³

Teroristický útok na železnici

Teroristický útok se stal na železnici v datech 1. června a 28. července roku 2017 ve Středočeském kraji. Došlo zde k pokácení stromů do trati vlaků. Při tomto útoku nebyl nikdo zraněn. Útočníkem byl jednadsmesátiletý důchodce pan Balda, který své konání chtěl svést na muslimské migranty a vyvolat vůči nim nenávist. Důchodce byl následně zadržen policií a odsouzen za teroristický útok, ke kterému se sám přiznal.⁶⁴

Střelba v Uherském Brodě

Tento útok se stal 24. února roku 2015 v restauraci Družba v Uherském Brodě. Útočník vstoupil do objektu a začal střílet. Usmrtil osm osob. Osoby, kterým se podařilo objekt opustit a utéct, tento útok oznámily policii, která okamžitě dorazila na místo činu. Útočník sám informoval média o svém konání. Policii tvrdil, že drží rukojmí. Útočník sám spáchal sebevraždu po vstupu zásahové jednotky.⁶⁵

Útok na střední škole ve Žďáru nad Sázavou

Útok na střední škole obchodu a služeb ve Žďáře nad Sázavou se stal 14. října roku 2014. Došlo zde k násilnému trestnému činu. Útočnice napadla nožem čtyři studenty školy, jeden z nich zemřel. Policie dorazila na místo činu a byla nucena ženu pomocí taseru zneškodnit. Žena byla psychicky nemocná a trpěla schizofrenií.⁶⁶

⁶³Tisková konference ke střelbě v ostravské nemocnici: Střelec z ostravské nemocnice si vybral čekárnu s největším počtem lidí. Plánoval „rozšířenou sebevraždu“. In *Studio ČT24*. TV, ČT24. 26. 08. 2020. Dostupné z WWW: <<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3169638-strelec-z-ostravske-nemocnice-si-vybral-cekarnu-s-nejvetsim-poctem-lidi-policie>>.

⁶⁴Balda spáchal teroristický čin. Nejvyšší soud odmítl skutek překvalifikovat. In *Studio ČT24*. TV, ČT24. 18. 12. 2019. [online]. Dostupné z WWW: <<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3007673-ani-nejvyssi-soud-nezbavil-seniora-baldu-trestu-za-terorismus>>.

⁶⁵Události: Střelba v Uherském Brodě: Zabiják si nechal poslední kulku pro sebe. In *Studio ČT24*. TV, ČT24. 24. 02. 2016. [online]. Dostupné z WWW: <<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1704445-strelba-v-uherskem-brode-zabijak-si-nechal-posledni-kulku-pro-sebe>>.

⁶⁶Mladá žena zavraždila studenta - chránil spolužačku. In: *Studio ČT24*. TV, ČT24. [online]. 14. 10. 2014. Dostupné z WWW: <<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1013782-mlada-zena-zavrazdila-studenta-chranil-spoluzacku>>.

4.2.2 Teroristické útoky ve světě

Útok na redakci časopisu Charlie Hebdo

Tento útok se stal 7. 1. 2015 v Paříži a vyžádal si celkem 12 mrtvých a 10 zraněných. Jednalo se o útok na redakci satirického časopisu Charlie Hebdo, který byl spáchán bratry Kouachiovými, kteří se hlásili k teroristické síti al-Káida. Byli maskováni. Zaútočili za pomoci automatických zbraní a granátometu. Při útoku křičeli: „Pomstili jsme proroka Mohameda. Pomstili jsme Allahu Akbar.“.

Charlie Hebdo je satirický týdeník a jeho humor často směřoval na politiky, pravici a islamisty.⁶⁷

Masakr v koncertní hale Bataclan

Teroristický útok v koncertní hale Bataclan v centru města Boulevard Voltaire si vyžádal asi 89 obětí. V době tohoto teroristického útoku probíhal koncert americké rockové skupiny, který navštívilo přibližně 1500 diváků. Do koncertní haly vnikli tři útočníci, kteří byli vyzbrojeni zbraněmi AK-47 a ručními granáty. Tento útok si vyžádal desítky obětí a desítky osob byly brány jako rukojmí. Později se začaly objevovat zprávy, že teroristé začali rukojmí popravovat. Poté byl zahájen protizásah bezpečnostní jednotky, při kterém byli teroristé zneškodněni.⁶⁸

Útok na WTC („Dvojčata“)

O tomto útoku již bylo v předchozím textu několik zmínek, nyní se na něj podíváme blíže. Útok na WTC je v současných dějinách považován za nejznámější a největší útok všech dob.

Píše se rok 2001 a celý svět si zapisuje den 11. září jako jeden z nejtragičtějších v naší historii. Útok na „Dvojčata“ byl spáchán radikálními islamisty, kteří byli součástí organizace Al-Káida. Tento tragický den započal únosem čtyř vnitrostátních amerických letadel a mělo ho na svědomí devatenáct únosců, a to takovým způsobem, že prostřednictvím unesených letadel naráželi do různých měkkých cílů Spojených států

⁶⁷Do redakce francouzského týdeníku vpadli útočníci, zabili dvanáct lidí [online]. iDNES, 07. 01. 2015. Dostupné také z WWW: <https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/pariz-strelba-mrtvi.A150107_121609_zahranicni_bse>.

⁶⁸Teroristické útoky v Paříži v listopadu 2015. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001. Dostupné z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Teroristick%C3%A9_%C3%BAtoky_v_Pa%C5%99%C3%AD%C5%BEi_v_listopadu_2015#Masakr_v_koncertn%C3%AD_hale_Bataclan>

amerických. Je 7:59 a z bostonského letiště startuje let číslo 11 plný zatím nic netušících pasažérů, mezi nimiž se nachází i pět teroristů. Z bostonského letiště následně startuje i let číslo 175.

Prvním z cílů bylo Světové obchodní centrum, neboli WTC, do kterého měla tato dvě letadla narazit. Když se let číslo 11 dostal k cíli, narazili teroristé letadlem do Severní věže, která se následně zřítla. V tento moment přebírají teroristé kontrolu nad letem číslo 175 a míří k budově WTC s cílem narazit do Jižní věže, a to právě v době, kdy probíhala evakuace osob ze Severní věže. Mezi lidmi vypukla panika. Televize a veškeré rozhlasové stanice informují obyvatelstvo New Yorku o této mimořádné události. Přišel již očekávaný náraz letu číslo 175 do Jižní věže. Panika nekončí,

Americká federální letecká správa podává informaci o třetím uneseném letu číslo 77. Třetí letadlo mělo za cíl budovu Pentagon ve Washingtonu DC. Začíná probíhat evakuace největších a nejznámějších budov ve Washingtonu DC – Kapitolu a Bílého domu. Čtvrté letadlo, let číslo 93, které mělo prvotní myšlenku zaútočit na budovu Kapitolu ve Washington DC, nakonec padlo u města Shanksville v Pensylvánii, a to proto, že se únosci rozhodli navzdory pasažérům, kteří byli o předchozích útocích informováni, nabourat do pole u již zmíněného města Shanksville. V tento tragický den zaplatilo životem bezmála tři tisíce nevinných lidí. Organizátorem a velitelem tohoto teroristického útoku byl Mohammed Atta.⁶⁹⁷⁰ (viz kapitola Formy a metody současného terorismu – brutalita teroristických útoků)

⁶⁹ČEJKA, Marek. *Encyklopedie blízkovýchodního terorismu*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu-Barrister & Principal, 2007, 223 s. ISBN 978-80-87029-19-0.

⁷⁰*Útoky z 11. září minutu po minutě: Pád jedné z věží trval jen deset vteřin*. Deník [online]. 2021 [cit. 2022-01-11]. Dostupné z WWW: <https://www.denik.cz/ze_sveta/dvojcata-teroristicky-utok-vyroci-po-minute.html>.

5 Výzkum povědomí veřejnosti o problematice měkkých cílů

5.1 Cíl výzkumu

Cílem výzkumu bude zjistit, jaké má česká veřejnost povědomí o problematice měkkých cílů. Tento cíl bude zajištěn pomocí využití metody dotazování, ve kterém bude využita výzkumná technika formou řízených rozhovorů.

5.2 Výzkumné otázky

K mému výzkumu do řízeného rozhovoru budou využity tyto výzkumné otázky:

1. Kdo jste a čím se zabýváte?
2. Co si představujete pod pojmem „měkký cíl“ z hlediska terorismu?
3. Proč teroristé většinou útočí na měkké cíle?
4. Jaké jsou druhy terorismu z hlediska motivu teroristů?
5. Jaké druhy zbraní jsou používány při teroristických útocích?
6. Jaké osoby mohou být zdrojem ohrožení pro tzv. měkké cíle?
7. Myslíte si, že lze teroristickým útokům předcházet nebo zlepšit současná opatření proti terorismu?
8. Je možné chránit všechny tzv. měkké cíle?
9. Jaké zásadní dokumenty státu byly přijaty k ochraně tzv. měkkých cílů?
10. Jakým způsobem se může zapojit občanská společnost do ochrany tzv. měkkých cílů?
11. Byl v České republice uskutečněn klasický teroristický útok na tzv. měkké cíle?

5.3 Metodika

5.3.1 Metodika sběru dat

Data budou sbírána metodou řízeného rozhovoru, který spočívá v položení několika cílených otázek k tématu práce terorismus a měkké cíle osobám, které se danou problematikou profesionálně nezabývají při výkonu svého povolání.

5.3.2 Technika sběru dat

Rozhovory budou vedeny osobně ústní formou v podobě odpovídání dotazované osoby na výzkumné otázky, které budou předem připraveny, a které tato osoba předem nezná. Popřípadě budou na místě doloženy doplňující otázky. V případě potřeby budou výzkumné otázky zaslány dotazovanému písemně předem a jeho odpověď bude rovněž v písemné formě.

5.3.3 Výzkumný soubor

Výzkumný soubor bude zahrnovat policisty, příslušníka vězeňské stráže, soudce a studenta.

1. Policista – zabývající se odhalováním a objasňováním hospodářské trestné činnosti,
2. policista ve výcviku; 22 let,
3. policista ve výcviku; 21 let,
4. policista ve výcviku; 20 let,
5. příslušník vězeňské stráže,
6. soudce Ústavního soudu ČR a člen Katedry ústavního práva Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze,
7. student střední odborné školy - SOŠ veterinární, mechanizační a zahradnická a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky v Českých Budějovicích.

5.3.4 Realizace výzkumu

Výzkum bude realizován v období od února 2022 do března 2022 a jeho výsledky budou zpracovány v přílohách či grafech, které budou součástí bakalářské práce.

5.3.5 Analýza dat

Data získaná dotazováním v rámci řízených rozhovorů budou analyzována sumarzací nejčastějších odpovědí na konkrétní otázky. Ke každé otázce bude proveden rozbor odpovědí a bude zaznamenáno, do jaké míry jsou respondenti obeznámeni se zkoumanou tematikou.

5.3.6 Etika výzkumu

Dotazované osoby budou označeny svým funkčním označením v rámci svého povolání. Jejich osobní údaje včetně jména nebudou zveřejněna.

5.3.7 Výsledky

Výsledky budou zahrnuty do bakalářské práce jako její nedílná součást, která slouží k naplnění jejího vedlejšího cíle, tj. zhodnocení, jaké povědomí má česká veřejnost o problematice měkkých cílů. Budou zaznamenány v samostatné kapitole. formou tematických sumářů k jednotlivým otázkám.

5.4 Záznamy rozhovorů s dotazovanými osobami

Řízený rozhovor číslo 1

Rozhovor byl proveden s policistou, který se zabývá odhalováním a objasňováním hospodářské trestné činnosti.

1. Kdo jste a čím se zabýváte?

„Jsem policista, zabývám se odhalováním a objasňováním hospodářské trestné činnosti.“

2. Co si představujete pod pojmem „měkký cíl“ z hlediska terorismu?

„Z hlediska terorismu si představuji měkké cíle jako zdraví a životy, případně i objekty, kde je vysoká koncentrace osob a jejich ochrana vůči teroristickému útoku je nízká nebo nulová (např. nemocnice, trhy, obchodní centra, demonstrace, nádraží, školy, sportovní utkání apod.).“

3. Proč teroristé většinou útočí na měkké cíle?

„Je to pro ně „snadnější“ - s menším úsilím jsou teroristé schopni způsobit velké škody na zdraví a životech civilních osob. Vzhledem k malým nebo žádným bezpečnostním opatřením, která jsou v rámci těchto „měkkých cílů“, zde prakticky odpadá, že bude útočník odhalen ještě před útokem samotným.“

4. Jaké jsou druhy terorismu z hlediska motivu teroristů?

„Politický, náboženský, ekologický, psychopatický.“

5. Jaké druhy zbraní jsou používány při teroristických útocích?

„Chladné zbraně, střelné zbraně, výbušniny, zbraně hromadného ničení (chemické, biologické, radio logické, jaderné).“

6. Jaké osoby mohou být zdrojem ohrožení pro tzv. měkké cíle?

„Náboženští fanatici a radikálové, političtí extrémisti, útočníci jednající samostatně (osamělí vlci), nájemní zahraniční bojovníci.“

7. Myslíte si, že lze teroristickým útokům předcházet nebo zlepšit současná opatření proti terorismu? Pokud ano, proč a jak?

„Předcházet a zlepšit je možné vše, otázka je, kdo by to zaplatil (zařízení + lidi) a jak by toto předcházení omezilo veškeré zúčastněné osoby. Nikdo by určitě nechtěl před nákupem v supermarketu, aby procházel bezpečnostním rámem jako např. na letišti apod. Musí se tedy stanovit určitý kompromis, který je pro lidi ještě snesitelný a ekonomicky únosný.“

8. Je možné chránit všechny měkké cíle?

„Ne, vzhledem k jejich velkému počtu, není možné chránit vše.“

9. Jaké zásadní dokumenty státu byly přijaty k ochraně měkkých cílů?

„Strategie České republiky pro boj proti terorismu, Národní akční plán boje proti terorismu, Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030, Bezpečnostní strategie 2015, Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017-2020, Metodika Základy ochrany měkkých cílů.“

10. Jakým způsobem se může zapojit občanská společnost do ochrany měkkých cílů?

„Občanská společnost se může do ochrany měkkých cílů zapojit zejména tím, že si bude zvyšovat znalosti v oblasti sebeobrany, krizové komunikace a první pomoci, aby tak část zodpovědnosti za svoji osobní bezpečnost do jisté míry převzal každý občan. V současné době je občanům doporučováno v případě nějakého útoku zejména držet se pravidla: UTÍKEJ! – SCHOVEJ SE! – BOJUJ!.“

11. Byl v České republice uskutečněn klasický teroristický útok na měkké cíle?

„V České republice lze jako teroristický útok považovat jednání sedmdesátiletého důchodce Jaromíra Baldy, který s úmyslem vyvolat mezi lidmi strach z muslimů skácel dva stromy na koleje a způsobil tak nehody dvou vlaků, stalo se tak dne 1. června 2017 na trati mezi stanicemi Bakov nad Jizerou a Mladá Boleslav - Debř a znovu obdobné jednání zopakoval ještě dne 28. července 2017 na trati mezi stanicemi Bělá pod Bezdězem a Bezděz. Jaromír Balda se následně stal prvním člověkem odsouzeným v České republice za teroristický útok. Dále 2. června 1990 došlo k bombovému útoku na

*Staroměstském náměstí v Praze - při explozi trubkové bomby na podstavci pomníku
Mistra Jana Husa na Staroměstském náměstí bylo zraněno 18 osob, z toho jedna těžce.“*

Řízený rozhovor číslo 2

Rozhovor byl proveden s policistou ve výcviku.

1. Kdo jste a čím se zabýváte?

„Jsem policista ve výcviku a je mi 22 let.“

2. Co si představujete pod pojmem „měkký cíl“ z hlediska terorismu?

„Pod pojmem měkkým cíle si představuji lidi.“

3. Proč teroristé většinou útočí na měkké cíle?

„Měkké cíle jsou většinou bezbranné (jsou snadným cílem), je potřeba méně prostředků na spáchání (finančních, materiálních). Nadřazenost vůči společnosti. Můžeme se bavit i o důležitých osobách jako jsou například politici. Na ně může být také spáchán teroristický útok. Dále se může jednat o pomstu osobě či násilné sesazení z pozice.“

4. Jaké jsou druhy terorismu z hlediska motivu teroristů?

„Z náboženského přesvědčení, dobrým příkladem jsou Islámisté. Ti většinou páchají tyto útoky, aby si prosadili jejich boha Aláha. Dále se může jednat o pomstu vůči společnosti. Nesmíme však opomenout, že teroristický čin může spáchat i psychicky nemocný člověk. Teroristický útok však může být i z vojenského hlediska, například útok na ambasádu nějakého státu.“

5. Jaké druhy zbraní jsou používány při teroristických útocích?

„Při teroristickém útoku jsou používány převážně střelné zbraně, ale i zbraně hromadného ničení. Můžu říci, že teroristický čin lze spáchat i bez těchto zbraní. Může se jednat o vypuštění nějaké chemické látky do klimatizace. Teroristický útok lze spáchat i dopravními prostředky (auto, nákladní automobil).“

6. Jaké osoby mohou být zdrojem ohrožení pro tzv. měkké cíle?

„Teroristou může být prakticky kdokoli. Ale nejčastějšími teroristy jsou psychicky narušené osoby a osoby, které vyznávají určité náboženství.“

7. Myslíte si, že lze teroristickým útokům předcházet nebo zlepšit současná opatření proti terorismu? Pokud ano, proč a jak?

„Určitě nemůžeme předvídat teroristický čin. Můžeme ale snížit riziko. Více zabezpečit veřejná místa, navýšit stavy policie na hlídkovou činnost, získávat více informací (BIS, NCOZ), zvýšit intenzitu výcviku Policie ČR.“

8. Je možné chránit všechny měkké cíle?

„Nelze ochránit všechny měkké cíle, ale můžeme eliminovat a předvídat tyto útoky. Záleží, zda se jedná o útoky na civilní obyvatelstvo někde na nádraží, nebo na důležitou osobu. Přeci jen důležité osoby se chrání více díky svému postavení.“

9. Jaké zásadní dokumenty státu byly přijaty k ochraně měkkých cílů?

Žádné dokumenty neznám, ale určitě NATO a EU nějaké dokumenty mají.“

10. Jakým způsobem se může zapojit občanská společnost do ochrany měkkých cílů?

„Určitě by lidé měli vědět, jak se chovat v těchto situacích. Neměli by zbytečně riskovat a měli by si chránit svůj život. Měli by neprodleně kontaktovat policii na lince 158. Pokud to situace dovolí, měli by utíkat, schovat se a v nutném případě bojovat vším, co mají po ruce dostupné. Samozřejmě je výhoda vlastnit zbrojní průkaz a legálně drženou zbraň.“

11. Byl v České republice uskutečněn klasický teroristický útok na měkké cíle?

„Teroristický útok způsobila Olga Hepnarová. Motivem jejího činu byla odplata veřejnosti. Usmrtila 8 lidí, když nákladním vozem vjela na zastávku. Další teroristický útok se stal roku 2017. Útok byl spáchán na vlak, který byl plný lidí. Důchodce Jaromír Balda shodil na koleje dva stromy. Motivem jeho činu byl podle soudu strach z migrace muslimů.“

Řízený rozhovor číslo 3

Rozhovor byl proveden s policistou ve výcviku.

1. Kdo jste a čím se zabýváte?

„Jsem policista ve výcviku a je mi 21 let.“

2. Co si představujete pod pojmem „měkký cíl“ z hlediska terorismu?

„Představuji si cíle jako skupinu lidí. Ty bych rozdělil na osoby důležité a osoby civilní.“

3. Proč teroristé většinou útočí na měkké cíle?

„Určitě z nějakého náboženského přesvědčení nebo z nějaké pomsty vůči společnosti. Mohou být i jiné motivy, ale tyhle jsou statisticky nejaktuálnější (například nadřazenost vůči ostatním lidem).“

4. Jaké jsou druhy terorismu z hlediska motivu teroristů?

„Z rozkazu nějaké skupiny nebo nějaké pomsty vůči společnosti. Můžeme také říci, že teroristický čin jde spáchat za účelem zviditelnění se.“

5. Jaké druhy zbraní jsou používány při teroristických útocích?

„Nástražné a výbušné zařízení (dobrým příkladem je výbušnina C4), chemické látky (vypuštění látky do klimatizace, ve výbušném zařízení), střelné zbraně (krátké, dlouhé).“

6. Jaké osoby mohou být zdrojem ohrožení pro tzv. měkké cíle?

„Islámské země, to je asi nejpočetnější skupina osob, ale mohou být i váleční zločinci, či dokonce psychicky nemocní lidé. Nikdy nemůžeme předvídat, o jakého člověka jde a co má v plánu.“

7. Myslíte si, že lze teroristickým útokům předcházet nebo zlepšit současná opatření proti terorismu? Pokud ano, proč a jak?

„Určitě nemůžeme říci, že jde předvídat teroristický útok, lze ale více zabezpečit místa, kde může být tento útok pravděpodobný.“

8. Je možné chránit všechny měkké cíle?

„Určitě je nemožné ochránit všechny měkké cíle, bohužel na to nemáme dostatek lidí. Samozřejmě se dá ochránit více důležitých osob, jako jsou premiéři a vláda, díky ochranné službě Policie ČR.“

9. Jaké zásadní dokumenty státu byly přijaty k ochraně měkkých cílů?

„Žádné dokumenty neznám.“

10. Jakým způsobem se může zapojit občanská společnost do ochrany měkkých cílů?

„Lidé by se měli naučit chovat v těchto situacích. USB (utíkej – schovej se – bojuj) si myslím, že je skvělá metoda, jak se bránit proti těmto útokům. Pokud má člověk legálně drženou zbraň, samozřejmě se bude bránit lépe.“

11. Byl v České republice uskutečněn klasický teroristický útok na měkké cíle?

„Teroristický útok v České republice se stal roku 2017, kdy důchodce shodil dva stromy na koleje. Důvod jeho činu byl strach z migrace muslimů.“

Řízený rozhovor číslo 4

Rozhovor byl proveden s policistou ve výcviku.

1. Kdo jste a čím se zabýváte?

„Jsem policista ve výcviku a je mi 20 let.“

2. Co si představujete pod pojmem „měkký cíl“ z hlediska terorismu?

„Jako měkké cíle si představuji lidi.“

3. Proč teroristé většinou útočí na měkké cíle?

„Chtějí se zviditelnit pro svět nebo z náboženského přesvědčení.“

4. Jaké jsou druhy terorismu z hlediska motivu teroristů?

„Může se jednat o zabránění nějakého území nebo o získání peněžní částky. Samozřejmě se může jednat i o násilné sesazení nějaké důležité osoby.“

5. Jaké druhy zbraní jsou používány při teroristických útocích?

„Výbušné zařízení (C4, granáty), střelné zbraně (krátké, dlouhé) – spíše ale krátké, díky jejich schopnosti lépe je schovat a manipulovat s nimi.“

6. Jaké osoby mohou být zdrojem ohrožení pro tzv. měkké cíle?

„Jedná se především o náboženské fanatiky a psychicky nemocné osoby.“

7. Myslíte si, že lze teroristickým útokům předcházet nebo zlepšit současná opatření proti terorismu? Pokud ano, proč a jak?

„Jde chránit místa, kde se zdržuje více lidí (nádraží, metro, letiště). Předpovědět teroristický útok ale nemůžeme.“

8. Je možné chránit všechny měkké cíle?

„Myslím si, že ochránit všechny měkké cíle nejde, otázka je, zda by útok směřoval na lidi například ve vlaku či nádraží, nebo by útok směřoval na nějakou důležitou osobu. Na to máme speciálně vycvičené policisty, kteří mají za úkol tyto útoky eliminovat.“

9. Jaké zásadní dokumenty státu byly přijaty k ochraně měkkých cílů?

„Nevím o žádném dokumentu.“

10. Jakým způsobem se může zapojit občanská společnost do ochrany měkkých cílů?

„Občané by měli vědět, jak se chovat při útoku, neměli by zbytečně riskovat. Neprodleně volat linku 158 a snažit se bránit si svůj život. Bohužel civilní obyvatelstvo, pokud nemá legálně drženou zbraň, se jen tak neubrání.“

11. Byl v České republice uskutečněn klasický teroristický útok na měkké cíle?

„Nevím o žádném teroristickém útoku v České republice.“

Řízený rozhovor číslo 5

Rozhovor byl proveden s příslušníkem vězeňské stráže.

1. Kdo jste a čím se zabýváte?

„Pracuji pro vězeňskou službu ČR jako příslušník vězeňské stráže.“

2. Co si představujete pod pojmem „měkký cíl“ z hlediska terorismu?

„Špatně chráněný cíl, který terorista může vyhodnotit jako jednoduchý cíl a ví, že při útoku na něj ohrozí hodně lidí.“

3. Proč teroristé většinou útočí na měkké cíle?

„Protože pro teroristy je příprava pro útok lehčí a samotný útok má velké dopady na okolí.“

4. Jaké jsou druhy terorismu z hlediska motivu teroristů?

„Nejčastějším motivem teroristy pro spáchání teroristického útoku je víra v určité náboženství nebo nějaký druh pomsty. Dále se může jednat o finanční motiv a politický motiv.“

5. Jaké druhy zbraní jsou používány při teroristických útocích?

„Druhů zbraní je mnoho, avšak nejpoužívanějšími zbraněmi pro spáchání teroristického útoku jsou výbušniny, palné zbraně, chemické zbraně, nože, podomácku vyrobené zbraně.“

6. Jaké osoby mohou být zdrojem ohrožení pro tzv. měkké cíle?

„Teroristou může být kdokoliv. Může to být například psychicky narušený člověk; člověk, který se chce pomstít; osoby, které už byly v minulosti odsouzeny pro trestný čin.“

7. Myslíte si, že lze teroristickým útokům předcházet nebo zlepšit současná opatření proti terorismu? Pokud ano, proč a jak?

„Teroristickým útokům se předcházet dá určitě více, ale je to finančně a časově náročné, tudíž to není jednoduché zrealizovat.“

8. Je možné chránit všechny měkké cíle?

„Dle mého názoru to možné není.“

9. Jaké zásadní dokumenty státu byly přijaty k ochraně měkkých cílů?

„Nejsem s žádnými takovými dokumenty seznámen.“

10. Jakým způsobem se může zapojit občanská společnost do ochrany měkkých cílů?

„Může se zapojit tak, že začne upozorňovat na zjištěné hrozby a podezřelé osoby, dále prováděním důkladných kontrol na místech, kde se vyskytuje vyšší koncentrace lidí a školením personálu v místech, kde jsou tyto hrozby reálné.“

11. Byl v České republice uskutečněn klasický teroristický útok na měkké cíle?

„Nevím o žádném teroristickém útoku, který by se v České republice stal.“

Řízený rozhovor číslo 6

Rozhovor byl proveden se soudcem Ústavního soudu ČR a členem Katedry ústavního práva Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze.

1. Kdo jste a čím se zabýváte?

„Jsem soudcem Ústavního soudu ČR a členem Katedry ústavního práva Právnické fakulty Univerzity Karlovy.“

2. Co si představujete pod pojmem „měkký cíl“ z hlediska terorismu?

„Pod pojmem měkký cíl lze chápat zejména neozbrojené civilní obyvatelstvo a objekty civilní infrastruktury, které nejsou preventivně chráněny žádnými zvláštními opatřeními proti terorismu, např. školy, obchodní centra, nádraží, veřejné tržnice, metro, veřejná doprava, nemocnice, restaurace, divadla.“

3. Proč teroristé většinou útočí na měkké cíle?

„Protože teroristickým útokem chtějí způsobit maximální škodu s velkými následky pro nechráněné obyvatelstvo a vyvolat tím šíření strachu ve společnosti. Domnívají se, že tím upoutají pozornost a dodají vážnost svým požadavkům. Útok na tzv. měkké cíle pro ně také představuje menší riziko bezprostřední reakce či obrany před teroristickým útokem.“

4. Jaké jsou druhy terorismu z hlediska motivu teroristů?

„Záleží na tom, jaké cíle teroristé svým útokem sledují, může jít např. o prosazování politického programu, územního separatismu (ETA), nábožensky motivovaný terorismus (islámští radikálové).“

5. Jaké druhy zbraní jsou používány při teroristických útocích?

„Většinou se používají při útoku na tzv. měkké cíle výbušniny a chladné i palné zbraně. Státy se snaží předcházet tomu, aby se teroristickým skupinám dostaly do rukou chemické, biologické nebo jaderné zbraně.“

6. Jaké osoby mohou být zdrojem ohrožení pro tzv. měkké cíle?

„Jsou to nejen teroristé, ale i pachatelé násilné trestné činnosti, psychicky narušené osoby, zaměstnanci nebo klienti, kteří útočí ze msty z důvodu jednání, které vůči své osobě pociťují jako křivdu, dále skupiny organizovaného zločinu nebo extremisté, např. političtí (ultralevicový/ultrapracicový extremismus).“

7. Myslíte si, že lze teroristickým útokům předcházet nebo zlepšit současná opatření proti terorismu? Pokud ano, proč a jak?

„V dnešním globálně propojeném světě nelze asi hrozbu terorismu zcela vyloučit. Lze však posilovat bezpečnostní opatření, která budou jednak znesnadňovat páchaní teroristických útoků, a jednak budou minimalizovat případné škody, když k těmto útokům již dojde. Jde zejména o zabezpečení stálé elektronické nebo i fyzické ostrahy objektů, kde se shromažďuje větší množství lidí. Větší dosah může mít posílení spolupráce policie a zpravodajských služeb na mezinárodní úrovni. Terorismu lze z dlouhodobého hlediska předcházet i na politické úrovni přijímáním takových opatření, která budou eliminovat důvody a motivy teroristické činnosti.“

8. Je možné chránit všechny měkké cíle?

„To je asi maximalistický požadavek, kterého lze v praxi jen stěží dosáhnout. Jde asi spíše o to, jak v co největší míře zabezpečit, aby případný teroristický útok způsobil pokud možno co nejméně škod.“

9. Jaké zásadní dokumenty státu byly přijaty k ochraně měkkých cílů?

„Z vnitrostátních dokumentů působí preventivně k ochraně měkkých cílů řada právních předpisů, trestním zákoníkem počínaje až např. po zákon 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Máte-li na mysli koncepční dokumenty, pak je to především Bezpečnostní strategie České republiky schválená vládou v únoru 2015.“

10. Jakým způsobem se může zapojit občanská společnost do ochrany měkkých cílů?

„Nejširší veřejnost se může jistě zapojit alespoň tím, že bude všímavá k dění ve svém okolí, na ulici a ve veřejném prostoru vůbec. Lhostejnost usnadňuje páchaní trestné činnosti, terorismus nevyjímaje.“

11. Byl v České republice uskutečněn klasický teroristický útok na měkké cíle?

„Nezávažnějším byl zřejmě bombový útok na Staroměstském náměstí v Praze v červnu 1990, kdy při explozi trubkové bomby na podstavci pomníku Mistra Jana Husa bylo zraněno 18 osob, z toho jedna těžce.“

Řízený rozhovor číslo 7

Rozhovor byl proveden se studentem střední odborné školy.

1. Kdo jste a čím se zabýváte?

„Student střední odborné školy - SOŠ veterinární, mechanizační a zahradnická a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky v Českých Budějovicích.“

2. Co si představujete pod pojmem „měkký cíl“ z hlediska terorismu?

„Představuji si pod tímto názvem místo, které je snadné ovládnout či zasáhnout z hlediska nízké kontroly a zabezpečení, ale taktéž díky velké koncentraci lidí.“

3. Proč teroristé většinou útočí na měkké cíle?

„Protože, dle mého názoru, díky tomu zasáhnou největší možný počet lidí bez nějakého odporu.“

4. Jaké jsou druhy terorismu z hlediska motivu teroristů?

„Podle mě je nejčastější motiv teroristů náboženské či fanatické přesvědčení.“

5. Jaké druhy zbraní jsou používány při teroristických útocích?

„Nejčastěji jsou to zbraně, které se běžně legální cestou nedají získat, a to jsou automatické pušky či kradené krátké zbraně z černého trhu. Ale taktéž se často používají chemické zbraně, které se dají snadno rozšířit třeba vodou či vzduchem. Ale taktéž trhavin, které jsou podomácku vyrobené, například hřebíková bomba.“

6. Jaké osoby mohou být zdrojem ohrožení pro tzv. měkké cíle?

„Nejčastěji jsou to lidé určitého náboženského vyznání, ale taktéž to můžou být psychicky narušení lidé, kteří to v hlavě nemají v pořádku a berou to jen jako hru či zábavu. Ale taktéž to můžou být jen určité skupinky lidí, kteří se snaží poškodit jméno určité rasy či jiné skupiny.“

7. Myslíte si, že lze teroristickým útokům předcházet nebo zlepšit současná opatření proti terorismu? Pokud ano, proč a jak?

„Dle mě by šlo zvýšit ochranu a pokusit se tím předejít nějakým útokům, ale to by zasahovalo lidem do soukromí a životů a technologicky a finančně by to bylo velmi nákladné. Napadá mě velmi finančně nákladný kamerový systém, se kterým by pracovali lidé, ale taktéž IT technologie, které by byly naprogramované na rozpoznávání každého

obličej a trasování každé osoby, taktéž trasování komunikace náhodných lidí. Ale dle mě v této společnosti to není možné, protože by to bylo zasahování do lidských práv a svobod.“

8. Je možné chránit všechny měkké cíle?

„Bez povinné vojenské služby ne. Jelikož spousta států nemá stavy a prostředky na to hlídat každé více koncentrované místo a akci a na každá taková místa by byla musela být policie či armáda. A to je až moc finančně nákladné a to samé s počty policistů a armády.“

9. Jaké zásadní dokumenty státu byly přijaty k ochraně měkkých cílů?

„Žádný dokument neznám.“

10. Jakým způsobem se může zapojit občanská společnost do ochrany měkkých cílů?

„Tak samotný občan, pokud se na takovémto místě ocitne třeba s aktivním střelcem, tak největší naděje je na to, aby mezi lidmi byla osoba, co má povolení na zbraň a nošení skryté zbraně u sebe a zneškodnit střelce, ale taktéž by bylo nutné, aby tito lidé byli seznámeni s tím, co mají dělat v dané situaci, když zneškodní aktivního střelce a přichází policie. Ale taktéž by pomohlo, kdyby samotní občané absolvovali kurzy u armády a Červeného kříže.“

11. Byl v České republice uskutečněn klasický teroristický útok na měkké cíle?

„Dal by se považovat jako útok na vlak tady v ČR tím, že jedinec naházel překážky na trať a tím chtěl vykolejit vlak s větším počtem lidí.“

5.5 Vyhodnocení řízených rozhovorů

Porovnáváme-li získané informace z jednotlivých rozhovorů, zjistíme, že se odpovědi ve většině případů shodují, i když jde o lidi v rozdílném postavení, se kterými byly rozhovory zřízeny.

První otázka zjišťuje, s kým byly rozhovory vedeny. První rozhovor byl veden s policistou, který se zabývá odhalováním a objasňováním hospodářské trestné činnosti, druhý, třetí a čtvrtý rozhovor byl veden s policisty, kteří jsou momentálně ve výcviku, pátý rozhovor je veden s příslušníkem vězeňské stráže, šestý rozhovor je veden se soudcem Ústavního soudu ČR, který je i členem Katedry ústavního práva Právnické fakulty Univerzity Karlovy, a poslední rozhovor je veden se studentem střední odborné školy veterinární, mechanizační a zahradnické a jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky.

Druhá otázka zjišťuje, co si tyto osoby představují pod pojmem „měkký cíl“ z hlediska terorismu. Dotazovaní se shodli, že si jako „měkký cíl“ představují jednoduchý cíl pro ohrožení životů a zdraví lidí a objekty, kde je velká koncentrace osob (školy, obchodní centra).

Třetí otázka směřuje k tomu, proč teroristé útočí na „měkké cíle“. Dotazovaní se shodují, že teroristé si „měkké cíle“ vybírají, protože jsou bezbranné, ohrozí velké množství lidí najednou a způsobí velké majetkové škody. Dále jsou tyto cíle špatně chráněny, a proto tento útok je pro teroristy snadným. Dalším důvodem je také to, že se chtějí zviditelnit ve světě nebo útok spáchají z náboženského přesvědčení či z pomsty.

Čtvrtá otázka je směřovaná na to, jaké jsou druhy terorismu z hlediska motivu teroristů. Nejčastějšími motivy teroristů jsou dle dotazovaných náboženské či fanatické přesvědčení, pomsta vůči společnosti, psychicky nemocní lidé. Dále bylo odpovězeno tak, že motivem může být i zabránění území, politický a finanční motiv.

Pátá otázka je mířena na to, jaké druhy zbraní jsou používány při teroristických útocích. Dle dotazovaných jsou nejčastěji používány výbušniny (granáty), chladné a palné zbraně, střelné zbraně (krátké a dlouhé), zbraně hromadného ničení (chemické, biologické, jaderné zbraně), útok spáchaný dopravním prostředkem (nákladní automobil).

Šestá otázka je směřována na to, jaké osoby mohou být zdrojem ohrožení pro „měkké cíle“. Měkké cíle může ohrozit prakticky kdokoli, nejen teroristé, avšak odpovědi se shodují na psychicky nemocných lidech, na lidech, kteří páchají teroristické útoky z pomsty, na již odsouzených osobách za jakýkoli trestný čin, náboženských fanaticích..

Sedmá otázka byla položena k zamyšlení nad tím, zda je možné předcházet teroristickým útokům, či jestli se dají zlepšit současná opatření proti terorismu. Co se týče toho, zda je možné předcházet teroristickým útokům, tak podle odpovědí dotazovaných se předcházet nedá. Naopak v odpovědích, zda se dají zlepšit současná opatření, tak se většina shoduje, že se stav zlepšit dá tím, že se posílí ochrana míst s větší koncentrací osob (nádraží, letiště a další) například kamerovými systémy či fyzickými ostrahami objektů, ale toto je velmi finančně náročné. Dále bylo uvedeno, že dalším možným zlepšením by byla lepší komunikace a spolupráce Policie ČR a zpravodajských služeb na mezinárodní úrovni.

Osmá otázka se zaměřuje na to, zda je možné chránit všechny měkké cíle. Všichni odpovídající se shodli, že všechny měkké cíle se určitě ochránit nedají, a to z toho důvodu, že na tuto ochranu není dostatek lidí, kteří by je mohli všechny ochránit, a také protože měkkých cílů je opravdu velké množství. Zazněla zde odpověď, že se dají chránit osoby s vyšším postavením (prezident, premiéři), které jako svou ochranu mají u sebe speciálně vycvičené policisty, kteří případný útok či napadení dokážou eliminovat. A jednou z odpovědí byla i ta, že je to finančně náročné.

Devátá otázka zjišťuje, zda dotazovaní mají povědomí o dokumentech státu, které byly přijaty k ochraně měkkých cílů. Většina z nich o žádných dokumentech povědomí nemá, vyjma odpovědí policisty zabývajícími se odhalováním a objasňováním hospodářské trestné činnosti (Strategie České republiky pro boj proti terorismu, Národní akční plán boje proti terorismu, Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030, Bezpečnostní strategie 2015, Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017-2020 a Metodika Základy ochrany měkkých cílů), soudce Ústavního soudu ČR (zákon 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, Bezpečnostní strategie 2015).

Desátá otázka je zaměřena na to, jestli se může občanská společnost zapojit do ochrany měkkých cílů. Všichni dotazovaní se shodují, že určitě můžou, ať už

všímavostí ve svém okolí (upozorňovat na zjištěné hrozby a podezřelé osoby), nebýt lhostejní, zlepšováním znalostí v oblasti sebeobrany, přivoláním Policie ČR, poskytnutím první pomoci, USB metodou (utíkej – schovej se – bojuj) a největší výhodou v těchto situacích je mít u sebe legálně drženou zbraň.

Jedenáctá otázka má za cíl zjistit, jaké povědomí mají dotazovaní o tom, zda byl v České republice uskutečněn klasický teroristický útok na měkké cíle. Dle nejčastějších odpovědí se dotazovaní shodli, že by se za teroristický útok dal považovat čin ze dne 1. června 2017, kdy pan Jaromír Balda svým jednáním chtěl vyvolat strach mezi lidmi z muslimů, a skácel dva stromy na železniční koleje, a tímto činem zavinil nehodu dvou vlaků mezi zastávkami Bakov nad Jizerou a Mladá Boleslav. Tento čin zopakoval i dne 28. července 2017 mezi zastávkami Bělá pod Bezdězem a Bezděz. Jaromír Balda byl pro tyto útoky jako první člověk v České republice odsouzen za teroristický útok. Další častou odpovědí byl bombový útok 2. června 1990 na Staroměstském náměstí v Praze, kde nastala exploze trubkové bomby. Při tomto útoku bylo zraněno 18 lidí. Posledním zmiňovaným útokem byl teroristický útok Olgy Hepnarové, jejím motivem byla odplata veřejnosti. Usmrtila 8 lidí tím, že najela nákladním vozem na zastávku.

5.6 Diskuse

Smyslem této práce byla celková charakteristika terorismu a měkkých cílů. Dalším smyslem bylo pomocí metody dotazování za výzkumné techniky řízených rozhovorů zjistit, jaké povědomí má česká veřejnost o problematice měkkých cílů. Celá tato práce se opírá o dva dané cíle, a tím je hlavní a vedlejší cíl. Hlavním cílem této bakalářské práce bylo představit minimální definici terorismu, včetně sebevražedného terorismu. Vedlejším cílem této práce bylo objasnit měkké cíle, které jsou veřejně přístupné, a jejich ochrana je problematická, a ochrana měkkých cílů v rámci Evropské Unie a České republiky.

Aby tyto cíle byly splněny, byla práce rozdělena do několika kapitol, ve kterých se jednotlivé problematiky řešily.

Ve druhé kapitole bylo hlavním smyslem za pomoci odborné literatury objasnit základní pojmy problematiky terorismu, představení minimální definice terorismu, byla

zde nastíněna historie terorismu, typologie terorismu, strategie a taktika terorismu. Dále jsou zde popsány druhy zbraní, které teroristé při teroristických útocích používají.

Ve třetí kapitole bylo hlavním smyslem za pomoci odborné literatury objasnit problematiku měkkých cílů, jaké jsou druhy měkkých cílů a jaké jsou možné zdroje hrozeb pro měkké cíle.

V čtvrté kapitole bylo hlavním smyslem za pomoci odborné literatury objasnit ochranu měkkých cílů v rámci České republiky a Evropské unie, dále zde byly uvedeny prvky ochrany měkkých cílů, a v poslední řadě zde byly uvedeny samotné útoky na měkké cíle jak v České republice, tak i ve světě.

Postupem všech kapitol bylo dosaženo objasnění hlavního cíle, kterým bylo představit minimální definici terorismu, včetně sebevražedného terorismu. Dále zde bylo dosaženo i vedlejšího cíle, kterým bylo objasnit měkké cíle, které jsou veřejně přístupné a jejichž ochrana je problematická, a ochrana měkkých cílů v rámci Evropské Unie a České republiky.

Pátá kapitola byla věnována samotnému výzkumu, ve kterém byl stanoven cíl výzkumu, výzkumné otázky a metodika výzkumu. Prostřednictvím řízených rozhovorů bylo mapováno povědomí české veřejnosti o problematice měkkých cílů a na závěr bylo provedeno vyhodnocení zjištěných informací.

Závěr

Terorismus jako takový je sám o sobě velmi složitým pojmem, který nelze úplně přesně definovat, i když definic tohoto pojmu existuje opravdu mnoho. Pojem terorismus se dostal do povědomí už od samotného počátku lidstva, ale v dnešní době je čím dál více aktuální a je rozšířený po celém světě. Velký zlom, kdy terorismus začal být opravdu známým fenoménem, přišel tehdy, kdy se stal teroristický útok, který byl spáchán 11. září roku 2001 na „Dvojčata“. Byl to den, který změnil životy všech lidí na celém světě, nejen životy lidí v USA.

Hlavním důvodem, proč je terorismus tak známý je ten, že velkou zásluhu na tom mají média a sociální sítě. Pokud se nějaký teroristický útok stane, lidé o něm hned vědí. Teroristé tyto útoky páchají hlavně právě proto, aby v lidech vyvolali strach, a vědí, že prostřednictvím médií se k nim tyto informace dostanou. Ať už se k nim dostanou informace pravdivé, či nepravdivé, strach v lidech bude vždy převládat.

Tato práce měla stanovené dva cíle. Hlavním cílem bakalářské práce bylo představit minimální definici terorismu, včetně sebevražedného terorismu. Tohoto cíle bylo dosaženo za využití odborné literatury ve třetí kapitole této práce. Vedlejším cílem bakalářské práce bylo objasnit měkké cíle, které jsou veřejně přístupnými, a jejich ochrana je problematická, a ochrana měkkých cílů v rámci Evropské unie a České republiky. Tohoto cíle bylo také dosaženo za využití odborné literatury v kapitolách čtyři a pět. Součástí této bakalářské práce je i praktická část, kde bylo cílem zjistit, jaké povědomí má česká veřejnost o problematice měkkých cílů. Tohoto cíle bylo dosaženo pomocí řízených rozhovorů. Řízené rozhovory byly provedeny s policistou, který se zabývá odhalováním a objasňováním hospodářské trestné činnosti, se třemi policisty, kteří v současné době podstupují policejní výcvik, s příslušníkem vězeňské stráže, se soudcem Ústavního soudu ČR, který je i členem Katedry ústavního práva Právnické fakulty Univerzity Karlovy, a se studentem střední odborné školy veterinární, mechanizační a zahradnické a jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky.

V první části této práce je popisován pojem terorismus, jeho minimální definice, historie terorismu, která je popisována od raného terorismu až po současný terorismus, kde jsou uvedeny i nové hrozby terorismu a je zde vysvětlen sebevražedný terorismus. Dále tato část popisuje typologii terorismu, strategii a taktiku terorismu, jsou zde

uvedeny i druhy zbraní, které teroristé používají při teroristických útocích, a naposledy je zde uvedeno financování terorismu. Dá se tedy říci, že hlavní cíl bakalářské práce byl splněn. Dále zde byla samotná problematika měkkých cílů, jaké jsou druhy měkkých cílů, zdroje hrozeb pro měkké cíle, ochrana měkkých cílů v rámci České republiky a Evropské unie, jaké jsou prvky ochrany měkkých cílů, doporučení jak měkké cíle chránit a útoky, které byly na měkké cíle spáchány, ať už v České republice či ve světě. Tímto byl splněn i vedlejší cíl této práce.

Výzkumná část byla zaměřena na řízené rozhovory s českou veřejností v odlišném postavení. Cílem této části bylo zjistit, jaké povědomí má česká veřejnost o problematice měkkých cílů. Tyto osoby se s danou problematikou profesionálně nezabývají. Otázky byly mířeny na to, co si dotazovaní představují pod pojmem měkký cíl z hlediska terorismu, proč teroristé útočí na měkké cíle, jaké jsou druhy terorismu z hlediska motivu teroristů, jaké jsou druhy zbraní, které jsou používány při teroristických útocích, jaké osoby mohou být zdrojem ohrožení pro měkké cíle. Dále otázky k zamyšlení, jestli lze teroristickým útokům přecházet, případně jak by se dala zlepšit současná opatření proti terorismu, a jestli je možné chránit všechny měkké cíle. Následovala otázka, jestli dotazovaní znají dokumenty, které byly přijaty k ochraně měkkých cílů, jak se může společnost zapojit do ochrany měkkých cílů, a jestli vědí o nějakých teroristických útocích, které byly spáchány v České republice. Všechny výpovědi dotazovaných se poměrně shodují, vyjma otázky, která směřovala na dokumenty, které byly přijaty k ochraně měkkých cílů, tady většina neznala dokumenty.

Jak už bylo výše zmíněno, řízené rozhovory byly provedeny s policistou, který se zabývá odhalováním a objasňováním hospodářské trestné činnosti, se třemi policisty, kteří v současné době podstupují policejní výcvik, s příslušníkem vězeňské stráže, se soudcem Ústavního soudu ČR, který je i členem Katedry ústavního práva Právnické fakulty Univerzity Karlovy, a se studentem střední odborné školy veterinární, mechanizační a zahradnické a jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky. Z výše uvedeného lze tedy říci, že i tento cíl, jaké povědomí má česká veřejnost o problematice měkkých cílů, byl splněn za pomoci metody dotazování za výzkumné techniky řízených rozhovorů. Všichni dotazovaní měli o zkoumané problematice přehled. Velmi malé povědomí však většina dotázaných prokázala v otázce státních dokumentů, které byly přijaty k ochraně měkkých cílů.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BORRADORI, G. *Filosofie v době teroru: rozhovory s Jürgenem Habermasem a Jacquesem Derridou*. Praha: Karolinum, 2005. 290 s. ISBN 80-246-0907-X.
2. BRZYBOHATÝ, M. *Terorismus*. Praha: Police History, 1999. 141 s. ISBN 80-902670-1-7.
3. BRZYBOHATÝ, M. *Terorismus II*. Praha: Police History, 1999. 197 s. ISBN 80-902-6704-1.
4. ČEJKA, Marek. *Encyklopedie blízkovýchodního terorismu*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu-Barrister & Principal, 2007, 223 s. ISBN 978-80-87029-19-0.
5. EICHLER, J. *Terorismus a války v době globalizace*. Praha: Karolinum, 2010, 2., dopl. vyd. 398 s. ISBN 978-80-246-1790-9.
6. *Encyklopedie. Světový terorismus*. Praha: Svojtka & Co., 2001. 536 s. ISBN 80-7237-340-4.
7. FAGEL, M., HESTERMAN, J. *Soft Targets and Crisis Management: What Emergency Planners and Security Professional Need to Know*. Boca Raton: CRC Press, Taylor & Francis Group. 2017. ISBN 978-1498756327.
8. JUERGENSMEYER, M. *Teror v mysli boží. Globální vzestup náboženského násilí*. Brno: CDK, 2007. 24 s. ISBN 978-80-7325-109-3.
9. KOLEKTIV AUTORŮ. *Encyklopedie: Světový terorismus od starověku až po útok na USA*. Praha: Svojtka & Co., 2001, 1. vyd. 10 s. ISBN 80-7237-340-4.
10. MIKA, J. O. *Současný terorismus*. Praha: Existencialia a nakladatelství TRITON, 2003. 92 s. ISBN 80-7254-409-8.
11. MAKARIUSOVÁ, R. *Terorismus, globální terorismus a éra al-Káidy*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2013. 185 s. ISBN 978-80-86855-95-0.
12. MAREŠ, M. *Terorismus v ČR*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. 480 s. ISBN 80-903333-8-9.
13. McNab, Ch. *Jak přežít cokoli a kdekoli: příručka pro přežití za každých podmínek a v jakémkoli prostředí*. Praha: Grada, 2010. 320 s. ISBN 978-80-247-3116-2
14. PIKNA, B. *Evropský prostor svobody, bezpečnosti a práva: Prizmatem Lisabonské smlouvy*. Praha: Linde, 2010, 346 s. ISBN 978-80-7201-114-6.

15. SOULEIMANOV, E., ed. *Terorismus: Pokus o porozumění*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2010. 92 s. ISBN 978-80-7419-038-4.
16. *Terorismus a my: základy sebeobrany*. Praha: Computer Press, 2001. 216 s. ISBN 80-7226-584-9.

Elektronické zdroje

1. *Balda spáchal teroristický čin. Nejvyšší soud odmítl skutek překvalifikovat*. In *Studio ČT24*. TV, ČT24. 18. 12. 2019. [online]. Dostupné z WWW: <<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3007673-ani-nejvyssi-soud-nezbavil-seniora-baldu-trestu-za-terorismus>>.
2. CROWDED PLACES. *The Planning System and Counter-Terrorism* [online]. Crown Copyright, 2010. ISBN: 978-1-84987-392-5. Dostupné z WWW: <https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/375208/Crowded_Places-Planning_System-Jan_2012.pdf>.
3. ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA. *Audit národní bezpečnosti* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR. 2016. Dostupné z WWW: <<https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/Audit-narodni-bezpecnosti-20161201.pdf>>.
4. ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA. *Koncepce ochrany měkkých cílů* [online]. Praha: MV ČR. 2017. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/soubor/koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-2017-2020-pdf.aspx>>.
5. ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA, *Základy ochrany měkkých cílů metodika: principy zabezpečení měkkých cílů* [online]. Praha: MINISTERSTVO VNITRA ČR, 2020. Dostupné z WWW: <https://www.mvcr.cz>.
6. *Do redakce francouzského týdeníku vpadli útočníci, zabili dvanáct lidí* [online]. iDNES, 07. 01. 2015. Dostupné také z: <https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/pariz-strelba-mrtvi.A150107_121609_zahranicni_bse>.
7. EUCO 22/20. *Zasedání Evropské rady* [online]. In: Brusel 11. prosince 2020, s. 13 [cit. 2022-02-05]. Dostupné z WWW: <<https://www.consilium.europa.eu/media/47344/1011-12-20-euco-conclusions-cs.pdf>>.
8. Euskadi Ta Askatasuna. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001. Dostupné z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Euskadi_Ta_Askatasuna>.
9. GANOR, Boaz. *Defining Terrorism: Is One Man's Terrorist Another Man's Freedom Fighter?* ICT, IDC Herzliya, Izrael. Bez vnočení, in: <<http://www.instituteforcounterterrorism.org>>.
10. HOFFMAN, B. *Inside Terrorism*. New York: Columbia University Press, 1998, s. 13 – 44., cit. podle Cragin, Kim a Chalk, Peter: *Terrorism and development: using social and economic development to inhibit a resurgence of terrorism*, RAND, 2003. s. 1 – 4.

11. HOFREITER, L., REITŠPÍS, J. *Safety Methods And Standards of Classified Realities Physical Security*. 2003. Komunikacie 5(3): s. 84 – 86. 2003. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/soubor/koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-2017-2020-pdf.aspx>>.
12. CHOVANEC, M. *Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017–2020*. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. 2017. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/soubor/koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-2017-2020-pdf.aspx>>.
13. KALVACH, Z., et al. *Základy ochrany měkkých cílů – metodika* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. 2016. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/soubor/metodika-zaklady-ochrany-mekkych-cilu-pdf.aspx>>.
14. KALVACH, Z., VANGELI, B. *Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle* [online]. Praha: Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám. 2018. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/cthh/soubor/vyhodnoceni-ohrozenosti-mekkeho-cile.aspx>>.
15. KUBÍKOVÁ, Z., SMETANA, M. *Měkké cíle a problémy jejich ochrany* [online]. Žilina: Fakulta bezpečnostního inženýrstva, Žilinská univerzita v Žiline, Praha: České vysoké učení v Praze. 2021. Dostupné z WWW: <https://pozar.fsv.cvut.cz/soubory/Download/190430_mekke_cile_kubikova_smetana.pdf>.
16. KUSHNER, H. W. *Encyclopedia of terrorism*, Thousand Oaks: Sage Publications, Inc., USA, 2003. 359 s.
17. LAQUER, W. *The New Terrorism, Fanaticism and the Arms of Mass Destruction*. New York: Oxford University Press, 1999, 5 s.
18. *Mladá žena zavraždila studenta - chránil spolužačku*. In: *Studio ČT24*. TV, ČT24. [online]. 14. 10. 2014. Dostupné z WWW: <<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1013782-mlada-zena-zavrazdila-studenta-chranil-spoluzacku>>.
19. PROTECTING CROWDED PLACES. *Design and Technical Issues* [online]. Crown Copyright, 2010. ISBN: 978-1-84987-393-2. Dostupné z WWW: <https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/97992/design-tech-issues.pdf>.
20. Teroristické útoky v Paříži v listopadu 2015. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001. Dostupné z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Teroristick%C3%A9_útoky_v_Paříži_v_listopadu_2015#Masakr_v_koncertn%C3%AD_hale_Bataclan>
21. *Tisková konference ke střelbě v ostravské nemocnici: Střelec z ostravské nemocnice si vybral čekárnu s největším počtem lidí. Plánoval „rozšířenou sebevraždu“*. In *Studio ČT24*. TV, ČT24. 26. 08. 2020. Dostupné z WWW: <<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3169638-strelec-z-ostravske-nemocnice-si-vybral-cekarnu-s-nejvetsim-poctem-lidi-police>>.

22. *Události: Střelba v Uherském Brodě: Zabiják si nechal poslední kulku pro sebe.* In *Studio ČT24*. TV, ČT24. 24. 02. 2016. [online]. Dostupné z WWW: <<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1704445-strelba-v-uherskem-brode-zabijak-si-nechal-posledni-kulku-pro-sebe>>.
23. *Útoky z 11. září minutu po minutě: Pád jedné z věží trval jen deset vteřin.* *Deník* [online]. 2021 [cit. 2022-01-11]. Dostupné z WWW: <https://www.denik.cz/ze_sveta/dvojcata-teroristicky-utok-vyroci-po-minute.html>.

Přílohy

Příloha číslo 1:

Řízený rozhovor provedený s dotazovanými

Dobrý den, v rámci své bakalářské práce na téma Terorismus a měkké cíle se snažím získat informace, jaké povědomí má česká veřejnost o problematice měkkých cílů. Chtěla bych Vás požádat, zda byste mi pomohli získat tyto informace do mého výzkumu, a zda byste mi mohli odpovědět na jedenáct otázek, které bych si Vám dovolila položit.

Předem děkuji za Vaše odpovědi, Váš čas, ochotu a přínosy, které mi pomůžete získat do výzkumu mé bakalářské práce.

1. Kdo jste a čím se zabýváte?
2. Co si představujete pod pojmem „měkký cíl“ z hlediska terorismu?
3. Proč teroristé většinou útočí na měkké cíle?
4. Jaké jsou druhy terorismu z hlediska motivu teroristů?
5. Jaké druhy zbraní jsou používány při teroristických útocích?
6. Jaké osoby mohou být zdrojem ohrožení pro tzv. měkké cíle?
7. Myslíte si, že lze teroristickým útokům předcházet nebo zlepšit současná opatření proti terorismu?
8. Je možné chránit všechny tzv. měkké cíle?
9. Jaké zásadní dokumenty státu byly přijaty k ochraně tzv. měkkých cílů?
10. Jakým způsobem se může zapojit občanská společnost do ochrany tzv. měkkých cílů?
11. Byl v České republice uskutečněn klasický teroristický útok na tzv. měkké cíle?